

JAARVERSLAG 2011

Versie 31 maart 2012.

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	blz 3
2. Werking in Nederland 2011	blz 4
2.1. Bestuur	blz.4
2.2. Balans Nederland 2010	blz 4
2.3. Subsidies	blz 4
2.4. Donaties	blz 6
2.5. Activiteiten & acties	blz 7
2.6. Werkingskosten Nederland	blz 9
2.7 . Financieel overzicht werking Nederland	blz 9
3. Werking in Kenia 2011	blz 10
3.1. Kwaliteitsprojecten	blz 11
3.1.1. Alle kinderen naar school	blz 11
3.1.2. Kleuters	blz 12
3.1.3. Kwaliteitscoach	blz 15
3.1.4. Lesboeken & lesmateriaal	blz 22
3.1.5. Schoolbibliotheken	blz 24
3.1.6. Eindexamen	blz 26
3.1.7. Vakopleiding	blz 27
3.1.8. Totaal kwaliteitsprojecten	blz 27
3.2. Gezondheidsprojecten	blz 28
3.2.1. Water, Sanitair & Hygiene projecten	blz 28
3.2.2. Aids / HIV	blz 30
3.2.3. Sportevenementen	blz 33
3.2.4. Totaal gezondheidsprojecten	blz 35
3.3. Onderwijsomstandigheden	blz 36
3.3.1. Klaslokalen	blz 36
3.3.2. Schoolmeubilair	blz 39
3.3.3. Totaal onderwijsomstandigheden	blz 40
3.4. Overige	blz 41
3.5. Overzicht kosten uitvoering jaarplan 2011	blz 42
3.6. Financieel overzicht werking Kenia	blz 43
4. Samenvatting & conclusie 2011	blz 44

1. Inleiding

De Stichting Buru Nyakwere Nederland (SBNN) zet zich sedert 2004 in voor het gebied rondom het Keniaanse dorp Nyakwere. Het gebied ligt in het westen van Kenia, gelegen nabij het Victoriameer. De levensstandaard is er bijzonder laag. Getracht wordt deze te verbeteren door bijdragen te leveren in de ontwikkeling van volksgezondheid en het welzijn van mensen, ondersteunen van sociale en charitatieve projecten én onderwijs. Op 18 mei 2004 werd de Stichting Buru Nyakwere Nederland (SBNN) te Hulst opgericht.

In 2011 werkte SBNN aan de hand van haar Jaarplan 2011. De daarin voorziene projecten werden volledig conform uitgevoerd. De projecten werden ter plaatse onder toezicht van het stichtingsbestuur en in nauwe samenwerking met de lokale gemeenschap uitgevoerd.

Aan de vaststelling van projecten door SBNN gaat altijd een periode van onderzoek en financiële toetsing vooraf. Hierbij werd met name ook overleg gepleegd met de diverse schoolcomité's in het gebied en het Keniaanse Ministerie van Onderwijs. Een zeer gedetailleerde omschrijving van alle in 2011 uitgevoerde projecten is terug te vinden in Hoofdstuk 3.

Ook de fondsenwerving en voorlichting in Nederland verliep dit jaar weer voorspoedig. Graag verwijzen we daarvoor naar hoofdstuk 2.

Op bestuurlijk vlak verliep het jaar 2011 iets minder voorspoedig. Spijtig genoeg is er omwille van persoonlijke redenen afscheid genomen van twee bestuursleden van het eerste uur.

Aan de andere kant werden in 2011 belangrijke stappen gezet naar de verdere verzelfstandiging van de lokale partner. Dit kreeg concreet vorm via de geboorte van SBNN Kenya.

2. Werking in Nederland 2011

De werking van SBNN in Nederland is grotendeels gebaseerd op enerzijds voorlichting over de projecten en leefomstandigheden in Kenia en anderzijds de fondsenwerving voor de SBNN projecten aldaar.

2.1. Bestuur SBNN

Gedurende 2011 heeft het bestuur in Nederland omwille van diverse redenen meerdere wisselingen gekend in de vorm van herbenoemingen en terugtreden.

Bij aanvang van het jaar 2011 bestond het bestuur uit de navolgende personen:

- Dirk Van Bunder, toegetreden tot bestuur bij oprichting dd. 18 mei 2004: functie = secretaris.
- Karin Cammaat, toegetreden tot bestuur bij oprichting dd. 18 mei 2004: functie = penningmeester.
- Micaëla Van Bunder, toegetreden tot bestuur bij oprichting dd. 18 mei 2004: functie = voorzitter.
- Barbara Van Guyse – Jongelie, toegetreden tot bestuur dd. 12 mei 2005: functie = bestuurslid.
- Albert Stallaart, toegetreden tot bestuur dd. 4 maart 2008: functie = bestuurslid.
- Cindy De Roos, toegetreden tot bestuur dd. 10 april 2008: functie = bestuurslid.
- Margareth Wisse – Kraaijeveld, toegetreden tot bestuur dd. 20 april 2009: functie = bestuurslid.

Op 24 januari 2011 trad Annemiek Stallaart toe tot het bestuur. Op diezelfde dag werden de bestuursleden Albert Stallaart, Cindy de Roos en Barbara Van Guyse herbenoemd voor een periode van 3 jaar.

Tijdens de bestuursvergadering van 21 maart 2011 werden de dagelijkse bestuursfunctie herverdeeld.

De voorzitter bleef ongewijzigd. De functie van secretaris nam Annemiek Stallaart op zich.

Penningmeester werd Barbara Van Guyse en Albert Stallaart werd benoemd tot vice-voorzitter.

Eind 2011 namen Micaëla Van Bunder en Karin Cammaat omwille van persoonlijke redenen afscheid van SBNN, zodat het bestuur verder ging met 6 personen. Vice Voorzitter Albert Stallaart nam het stokje over van Micaëla Van Bunder.

Ook in 2011 bezochten velen uit Zeeuws-Vlaanderen en het Vlaamse Waasland het SBNN-werkgebied om met eigen ogen de projecten van SBNN te bekijken. Daarnaast was gedurende het jaar 2011 was de SBNN-site continue in de lucht: www.sbnn.nl. Omdat het bedrijf dat de SBNN website jarenlang in de lucht hield eind 2011 omwille van de economische crisis en interne heroriëntering besliste om geen humanitaire projecten meer te steunen werd de SBNN website uit de lucht gehaald.

Op dit moment wordt gekeken hoe één en ander kan opgelost worden. Ook het daaraan vast hangende emailadres werd immers op die manier uit de lucht gehaald.

2.2. Balans Nederland 2010

De balans op de lopende rekening van SBNN bij de Rabobank was bij afronding van het jaar 2010: € 2.018,21. Op de spaarrekening stond het bedrag van € 48.374,41. Op deze spaarrekening werd op 1 januari 2011 een bedrag ad. € 547,01 ontvangen aan rente.

Om haar doelstelling te bereiken, zamelde SBNN in 2011 financiële middelen in. Hiervoor werden door de stichting zelf diverse acties georganiseerd en werd samengewerkt met andere organisaties. Daarnaast werden ook donaties ontvangen alsmede diverse subsidies.

2.3. Subsidies

Op 7 februari 2011 verzond SBNN haar verantwoording over de projecten 2010 aan Impulsis. De goedkeuring van Impulsis over deze verantwoording werd ondertussen ontvangen. In haar goedkeuring concludeerde Impulsis dat alle beoogde resultaten waren behaald.

Op 9 maart 2011 zond SBNN de door Impulsis gevraagde een accountantsverklaring mbt de jaarrekening 2009 toe. Deze werd opgemaakt door Schipper Accountants te Terneuzen. De kosten hiervoor bedroegen € 500,-. In oktober 2011 volgde de accountantsverklaring mbt de jaarrekening 2010. Ook deze werd opgemaakt door het genoemde accountantsbureau en verzonden aan Impulsis. Kosten voor deze verklaring bedroegen €690,-.

Op 15 oktober 2010 ontving SBNN goedkeuring van Impulsis met betrekking tot het jaarplan 2011.

Impulsis zei toe 30.581 euro bij te dragen. Op 16 oktober 2011 stortte SBNN het bedrag van € 30.581,- naar Edukans. Dat werd vervolgens verdubbeld retour ontvangen. Op 30 oktober 2010 werd het bedrag van € 61.162,- naar de rekening van SBNN in Kenia overgeboekt. Dit gebeurde in 2 delen. De bedragen werden op 5 en 8 november 2010 ontvangen op de I&M-rekening. In totaal werd bijgeschreven 6.907,068.50 kshs. Dat betekende een verkregen koers van ± 113. Impulsis ging uit van 100. Daarmee heeft SBNN via de wisselkoers een voordeel behaald van 790,868.50 kshs.

Om haar Water, Sanitair en Hygiëne project volledig te kunnen afronden, vroeg SBNN in het voorjaar 2011 aan Impulsis om een extra bijdrage. Op 20 mei 2011 ontving SBNN hieromtrent goedkeuring van Impulsis. Impulsis stelde een bijdrage van € 4.375,- beschikbaar. Dit bedrag werd op 8 juni 2011 op de SBNN-rekening ontvangen.

Medio september 2011 verstuurdde SBNN haar Actieplan 2012/2013 aan Impulsis met het verzoek dit te ondersteunen. Op 27 oktober 2011 ontving SBNN de officiële beschikking van Impulsis. Impulsis gaf in haar beschikking aan het Jaarplan 2012 te ondersteunen met € 30.750,-. Door SBNN werd het bedrag van € 61500,- op rekening 515 van Edukans gestort. Na toevoeging van haar bijdrage (€ 30.750,-) stortte Edukans het totaalbedrag ad. € 92.250,- vervolgens terug naar de SBNN-rekening bij de Rabobank. Omwille van een aantal interne ontwikkelingen binnen het bestuur werd dit bedrag vooralsnog niet overgestort naar de I&M-rekening van SBNN in Kenia. Hierover is contact geweest met de contactpersoon van SBNN binnen Impulsis, mevrouw Jennifer de Boer. Naast de toekenning van het budget voor het jaar 2012 sprak Impulsis in haar beschikking van oktober 2011 ook reeds haar voornemen uit om in 2013 de SBNN-projecten te willen steunen. Afhankelijk van de uitkomst van de gesprekken binnen het bestuur zal moeten blijken of dit volledig uitgevoerd zal worden zoals voorzien.

De wijze waarop Impulsis het werk van SBNN ondersteunt is bijzonder waardevol en zeker niet enkel op financieel gebied. De steun & adviezen van Impulsis dragen bij aan de capaciteitsopbouw van SBNN én haar lokale partners. SBNN heeft gedurende het jaar op diverse wijzen en momenten de steun van Impulsis belicht. Niet alleen tijdens activiteiten, maar ook in persberichten, in haar nieuwsbrief (Kenya Courant) en op haar website haalde SBNN de steun van Impulsis aan.

Op 17 januari 2011 verantwoordde SBNN het met de opbrengst van Wandelen voor Water 2010 uitgevoerde project. Op 21 februari 2011 mocht zij het restantbedrag ad. € 568,- op haar rekening ontvangen. Het project Wandelen voor Water onderging in 2011 veranderingen. Nieuw was dat er geen sprake meer was van verdubbeling van de opbrengst door Aqua for All. Dit kwam voort uit gewijzigd overheidsbeleid. (zie 2.4.)

Sinds 16 oktober 2009 is de gemeente Hulst millenniumgemeente. Op 1 februari 2011 mocht SBNN het bedrag ad. € 250,- ontvangen als bijdrage aan de Millenniumbridge. (zie 2.4.). Op 11 april 2011 mocht SBNN van de gemeente Hulst een cheque van € 2.000,- ontvangen. Deze werd toegekend als millenniumbijdrage in verband met onder andere de oprichting van SBNN Kenya. Het bedrag werd op 9 juni 2011 op de SBNN-rekening bijgeschreven.

Met betrekking tot de campagne Allemaal naar school met SBNN (zie onder 2.4.) legde SBNN in januari 2011 verantwoording af aan NCDO voor het verkregen subsidiebedrag. Het definitieve subsidiebedrag werd vastgesteld op € 2.613,-. Het restant subsidiebedrag ad. € 205,- werd op 4 april 2011 door SBNN ontvangen.

In het kader van Europees Jaar van de Vrijwilliger 2011 kende de Provincie Zeeland het bedrag van € 1.250,- toe aan SBNN voor de realisatie van een folder en voor de Afrikaanse band tijdens de Walking Benefit. Het bedrag werd in april 2011 bijgeschreven op de SBNN-rekening. De nieuwe SBNN-folder kostte € 575,15 (incl. BTW) voor 2.000 exemplaren. De Afrikaanse band welke tijdens de Walking Benefit optrad, kostte € 667,- (zie onder 2.4.). Medio oktober 2011 werd de verantwoording aan de Provincie Zeeland verstuurd.

Van het Rabobank Stimuleringsfonds mocht SBNN in juni 2011 vernemen dat zij € 750,-- hadden toegekend voor de Walking Benefit van SBNN. (zie onder 2.4.)

2.3. Donaties

Basisschool Sint Jozef te Nieuw Namen steunde ook in 2011 het werk van SBNN structureel. Zij zamelden maandelijks een bedrag in voor SBNN. In totaal werd van Sint Jozef in 2011 het bedrag van € 303,- ontvangen.

Op 16 december 2010 werd tijdens de kerstviering op Basisschool De Heidepoort te Heikant de opbrengst van de kerstactie bekend gemaakt. SBNN mocht op die dag symbolisch een cheque in ontvangst nemen van € 700,--. Dit bedrag werd op 5 januari 2011 bijgeschreven op de SBNN-rekening en werd na overleg met de kinderen van De Heidepoort besteed aan de renovatie van 3 klassen van de Kobongo Primary School.

Op 15 januari 2011 vond het Nieuwjaarsconcert van de Rotary Epe plaats. De helft van de opbrengst van dit concert werd door de Rotary geschonken aan SBNN voor het Water-, Sanitair- en Hygiëneproject. Het definitieve bedrag bedroeg € 8.350,--. Dit werd op 27 juni 2011 bijgeschreven op de SBNN-rekening.

Op 26 januari 2011 mocht SBNN via Biblionef pennen en potloden ontvangen. Deze werden geschonken door Genie Consumer & Office Products uit Wiesbaden (D). In totaal omvatte de donatie 1.812 potloden, 5.736 vulpotloden en 17.436 pennen. Deze werden vervolgens verscheept door een ondernemer uit Cuijk naar Kenia. Dit gebeurde in combinatie met de verzending van de boeken die SBNN van Read to Grow mocht ontvangen (zie verder). De container vertrok in april 2011 in Nederland. Begin augustus 2011 arriveerde de container uiteindelijk in Nairobi. Op 12 augustus 2011 werden de dozen met boeken naar West-Nyakach getransporteerd. Daar werden deze opgeslagen in de Sangoro Primary School en fasegewijs verdeeld over de leerlingen en leerkrachten van de scholen in West-Nyakach. Ook werd een deel van het schrijfmateriaal gebruikt tijdens de diverse trainingen en workshops.

Op 21 november 2010 organiseerde de Rotary Zelzate / Westdorpe een brunch. De opbrengst van deze brunch schonken zij aan SBNN voor de bouw van een kleuterklas bij de Otho Abwao Primary School. Op 3 februari 2011 werd het bedrag van € 3.000,-- bijgeschreven op de SBNN-rekening.

Naar aanleiding van de kerstpakketten 2010 werd van de gemeente Hulst op 17 februari 2011 het bedrag van € 175,-- ontvangen.

SBNN diende op 20 januari 2011 een aanvraag in bij de Stichting Het Graalhuis. Op 16 februari 2011 ontving SBNN het bericht dat deze stichting het bedrag van € 300,-- toekende voor de aanschaf van leesboeken in Kiswahili voor de scholen in West-Nyakach. Dit bedrag werd op 25 februari 2011 bijgeschreven op de SBNN-rekening.

Op 5 maart 2011 ontving SBNN het bedrag van € 1.750,-- van Stichting Pelgrimshoeve te Zoetermeer. Dit bedrag werd door de Pelgrimshoeve toegekend als bijdrage voor het dak van de Obange Primary School.

In de maand februari 2011 kreeg SBNN voor de 3^e keer van Read to Grow een donatie van ± 4.000 Engelstalige boeken. Deze werden – tezamen met andere materialen – door een ondernemer uit Cuijk in een container verscheept naar Kenia. Samen met de boeken werden ook de via Biblionef ontvangen pennen en potloden verscheept (zie hier boven).

De container vertrok in april 2011 vanuit Nederland. Begin augustus 2011 arriveerde de container uiteindelijk in Nairobi, waar de dozen met boeken op 12 augustus 2011 werden opgehaald en naar West-Nyakach werden getransporteerd. Daar werden de boeken opgeslagen in de Sangoro Primary School. In september 2011 werden de boeken verdeeld onder de 28 scholen van de Kodingo & Bolo zone. (zie onder 3.1.5)

Per brief van 13 maart 2011 mocht SBNN van XXXX vernemen dat zij het bedrag van € 500,-- toekenden als bijdrage aan de bouw van een klaslokaal bij de Ombugo Primary School.

Op 26 januari 2011 diende SBNN een verzoek in bij het Derde Wereld Fonds Atos Origin betreffende de bouw van een kleuterklas bij de Andingo Olasi Primary School. Medio april 2011 werd het positieve besluit van het fonds vernomen en op 26 april 2011 werd het bedrag van € 2.667,-- ontvangen op de SBNN-rekening.

Derde Wereld Fonds

Aan de Dr. Hofstee Stichting legde SBNN op 22 februari 2011 het project voor de bouw en uitbouw van een Learning Resource Center in West-Nyakach. Per brief van 20 april 2011 mocht SBNN vernemen dat het bestuur van deze stichting het bedrag van € 5.000,-- had toegekend voor het project. Dit bedrag werd op 28 april 2011 ontvangen.

Dr. Hofstee
STICHTING

Naar aanleiding van een verzoek van SBNN doneerde het Goede Doelenwinkeltje uit Delft op 18 mei 2011 het bedrag van € 750,-- aan SBNN voor de verdere vormgeving van de bibliotheek van de Nyawalo Primary School.

Op 19 februari 2011 diende SBNN een aanvraag in bij Stichting Bouw voor Bouw. Daarin werd onder andere de primitieve bibliotheekruimte van de Onego Primary School belicht. Na een mondelinge toelichting op 7 juni 2011, mocht SBNN vernemen dat de stichting Bouw voor Bouw het bedrag van € 2.500,-- had toegekend. Dit werd op 7 juli 2011 bijgeschreven op de SBNN-rekening.

In februari 2011 vroeg SBNN de aandacht van de Heijmerink Stichting voor de situatie bij de Onwango Primary School. Op 3 juli 2011 mocht SBNN vernemen dat deze stichting het bedrag van € 5.000,-- had toegekend voor de bouw van 2 klassen (ruwbouw) bij de Onwango Primary School. Dit bedrag werd op 6 oktober 2011 bijgeschreven op de SBNN-rekening.

2.5. Activiteiten & acties

Op zondag 23 januari 2011 organiseerde SBNN in Gemeenschapscentrum Malpertuus te Clinge een Millenniumbridge. Ruim 100 personen namen deel aan deze happening. In de bridgetruimten stonden 16 SBNN-banners opgesteld waarmee een beeld werd gevormd van de projecten van SBNN. Daarnaast was iedere bridgetafel voorzien van de nodige informatie over de millenniumdoelen. De gemeente Hulst droeg bij aan de activiteit door een millenniumbijdrage van € 250,-- toe te kennen (zie ook 2.2.). De opbrengst van deze bridge bedroeg € 1743,71.

In september 2010 meldde SBNN zich wederom via COS Zeeland aan bij Aqua for All in het kader van Wandelen voor Water 2011. Dit werd wederom positief ontvangen. Dat betekende dat SBNN op een bijdrage vanuit de landelijke actie Wandelen voor Water mocht rekenen. Een verdubbeling van het ingezamelde bedrag door Aqua for All was in 2011 niet meer aan de orde.

De maand maart 2011 stond in het teken van Wandelen voor Water. Via COS Zeeland werd SBNN verzocht op 7 basisscholen in Zeeland gastlessen rondom het thema water te verzorgen. SBNN slaagde er in om hieraan gehoor te geven.

De volgende basisscholen werden bezocht:

23 februari '11	Oranje Nassau te Sluiskil
23 februari '11	De Oude Vaart te Terneuzen
24 februari '11	St. Bavo te Terneuzen
2 maart '11	St. Bernardus te Clinge
4 maart '11	Willem van Oranje te Terneuzen
16 maart '11	Nobelhorst te Hulst
17 maart '11	Rehobolt te Stavenisse

In totaal namen 338 basisschoolleerlingen deel aan de gastlessen van SBNN in het kader van Wandelen voor Water. De kinderen van deze 7 basisscholen zamelde maar liefst € 7.604,27,- in voor de actie Wandelen voor Water. Dit bedrag werd op 7 juni 2011 door SBNN ontvangen en ingezet voor het Water, Sanitair en Hygiëne project.

In het jaar 2011 organiseerde SBNN verschillende boekenmarkten. Deels vonden deze plaats in de vaste locatie bij het ROC Westerschelde aan de Tabakstraat 22 te Hulst. Ook vonden er een aantal boekenmarkten op locatie plaats.

Het overzicht van de boekenmarkten 2011:

19 maart 2011	ROC-locatie te Hulst	€ 2.085,-
1 mei 2011	Jaarmarkt De Klinge (B) – parochiehuus	€ 541,-
12 juni 2011	Stuikerfeesten Heikant – gemeenschapshuis 't Heike	€ 1.250,-
27 augustus 2011	Vestingdagen Hulst – café De Ster	€ 820,-
1 oktober 2011	ROC-locatie te Hulst	€ 1.280,10
5 november 2011	Basisschool De Meerpaal te Terneuzen	€ 860,-

Daarnaast werd door de verkoop van boeken via internet het bedrag van € 1.660,- verkregen.

Op 19 februari 2011 organiseerde SBNN een quizavond te Sint Jansteen. Er namen 34 teams van elk 4 personen deel. De avond leverde SBNN een bedrag ad. € 1.116,87 op.

Op 8 april 2011 organiseerden de uitbaters van Café De Ster uit Hulst in samenwerking met SBNN de 5e Hulster indoor quiz. Hieraan namen circa 50 personen deel. De opbrengst van de avond kwam ten goede aan het werk van SBNN. In totaal betrof het een bedrag van € 520,42,-.

Op 25 & 26 september 2010 vond in vestingstad Hulst het Trappistenweekend plaats. De organisatie van dit evenement stelde de opbrengst van de kaartverkoop ter beschikking aan SBNN. Tijdens het weekend was SBNN op de Grote Markt te Hulst vertegenwoordigd met een informatiestand. De opbrengst bedroeg € 1.206,-. Dit bedrag werd in 2011 bijgeschreven op de SBNN-rekening.

Ook in 2011 verkocht SBNN wenskaarten. Deze waren in 2010 aangeschaft en deels verkocht. Het restant werd in 2011 aan de man gebracht. Het overgrote gedeelte werd door 1 van de SBNN-vrijwilligers huis-aan-huis, zijnde Annelies Boone, verkocht in de maand juni.

De verkoop leverde in totaal € 1.395 (incl. donaties) op. De ventvergunning voor de huis-aan-huis verkoop kostte € 21,60

Op zaterdag 8 oktober 2011 organiseerde SBNN voor de 8^e maal een benefietfeest. In navolging van de edities 2009 en 2010 werd wederom voor een Walking Benefit gekozen. Er namen ruim 200 personen deel aan de avond. Deelname kostte € 25,-. Na samenkomst in restaurant Het Bonte Hert, bezochten de deelnemers achtereenvolgens – en in groepen – 4 horecabedrijven in de historische vestingstad Hulst. Daar werden zij steeds getrakteerd op een drankje en hapje en geëntertand door verrassingsoptredens. De avond werd afgesloten in Het Bonte Hert.

Van de Provincie Zeeland mocht SBNN een bijdrage ontvangen van € 700,- voor de Walking Benefit (zie 2.2.). Daarnaast kon SBNN dit jaar voor haar Walking Benefit rekenen op de steun van vele bedrijven; dit dankzij de tomeloze inzet van de heer Leo Reinartz. De bedrijven die de Walking Benefit ondersteunde, waren: Kindt & Biesbroeck Makelaardij, Grond-, Gewas- en Milieulaboratorium Zeeuws-Vlaanderen, Woonstichting Hulst, Witte Bousen, Biesbroeck Automation, Biesbroeck Projectontwikkeling, Notaris Stolker, Stomerij De Zon, One 4 One, Van Roosmalen beheersmaatschappij, Lievens Communicatie, Zeeland Supply, BodyLine Hulst, Dethon, Tandartspraktijk Tivoli, Stukadoorsbedrijf Van Alphen, Meersschaert Mannenmode en Drukkerij Bareman.

Daarnaast kende de Provincie Zeeland in het kader van het Jaar van de Vrijwilliger het bedrag van € 700,- toe voor de inhuur van de Afrikaanse band. Het Rabobank Stimuleringsfonds steunde de avond met een bedrag van € 750,-.

De kosten van de benefietavond bedroegen in totaal € 3.110.

De opbrengst van de avond was in totaal € 7.125,-.

De netto opbrengst van de benefietavond bedroeg derhalve uiteindelijk € 4.005

2.6. Werkingskosten Nederland

De bankkosten voor de rekening van de stichting bij de Rabobank te Hulst bedroegen in 2011 € 209,- Voor 2011 moesten geen vaste kosten aan de Rabobank worden betaald. De secretariaatskosten beperkten zich in 2011 tot papier en enveloppen, briefpapier, een afschrift inschrijving & bijdrage Kamer van Koophandel en enige portokosten. Dit betrof in totaal € 135,- De totale werkingskosten in Nederland bedroegen in 2011 derhalve: **€ 344,-**
Daarnaast werden promotiekosten gemaakt van € 891,- De overige algemene kosten waren € 72,-

2.7. Financieel overzicht 2011 werking Nederland

Bovenstaand trof u een overzicht van de verkregen subsidies, een bloemlezing van de opvallendste donaties en een opsomming van de acties en activiteiten in 2011. Natuurlijk waren er daarnaast ook vele individuele, separate donaties.

In het jaar 2011 genereerde SBNN via de subsidies, donaties en acties in totaal het bedrag ad. **€ 124.006.**

- € 70.921,- van Donaties
- € 30.750,- van Impulsis/Edukans
- € 15.005,- van activiteiten en acties
- € 7.125,- van de benefietavond
- € 205,- van NCDO

De kosten van de benefietavond bedroegen € 3.110. De netto opbrengst was € 4.005.

Een en ander is hieronder verwerkt in de exploitatierekening voor 2011.

Exploitierekening 2011

INKOMSTEN

NCDO	€	205
Donaties	€	70.921
Totaal activiteiten & acties	€	15.005
Benefietavond	€	7.125
Bijdrage Edukans projecten 2012	€	30.750
Dotatie bestemmingsreserve	€	-28.293

TOTAAL **€ 95.713**

UITGAVEN

Uitgaven voor Kenia	€	91.153
Kosten Benefiet	€	3.110

TOTAAL **€ 94.263**

Overige kosten

Algemene kosten	€	1.788
-----------------	---	-------

Overige opbrengsten

Som Fin. Baten en lasten	€	338
--------------------------	---	-----

Totaal **€ -**

3. Werking in Kenia 2011

Het in Nederland gegeneerde geld wordt in Kenia ingezet voor ontwikkelingshulp. Op 1 januari 2011 bedroeg de balans op de Keniaanse rekening 6.618,774 kshs.

Het Jaarplan 2011 werd in het najaar 2010 door het bestuur van SBNN – op basis van de strategische agenda 2010-2015 en het actieplan 2010-2011 - vastgesteld. Het Jaarplan 2011 omvatte support aan alle 28 de basisscholen in de West-Nyakach onderwijsdivisie in Kenia. Daarnaast maakten een aantal projecten op het gebied van gezondheidszorg deel uit van het jaarplan.

De projecten werden ter plaatse onder toezicht van het stichtingsbestuur en in nauwe samenwerking met de lokale gemeenschap uitgevoerd. Aan de vaststelling van projecten door SBNN gaat altijd een periode van onderzoek en financiële toetsing vooraf.

Hierbij werd met name ook overleg gepleegd met de diverse schoolcomité's in het gebied en het Keniaanse Ministerie van Onderwijs. SBNN werkte daarnaast in 2011 met diverse organisaties samen en had overlegmomenten met verschillende andere organisaties. Te weten: DASCO in Ahero, Lake Victoria South Water Services Board in Kisumu, Liverpool VCT in Kisumu, SANA in Kisumu, de Area Education Officer in Coleweny, de Districts Education Officer in Pap Onditi, Watersan in Kisumu, het Ministry of Social Services in Kisumu en Ahero, Kanan International College in Kisumu, etc.

Alle stappen die op het gebied van educatie gezet werden in 2011, vonden plaats in nauw overleg en nauwe samenwerking met de schoolcomités en de onderwijzers van de 28 scholen. De schoolcomités voerden de projecten uit. Zij stonden in voor het gehele project. SBNN gaf daarbij enkel advies. Alle projecten werden uitgevoerd door lokale aannemers, werklieden, ijzersmeden, timmerlieden, etc. Daarmee geven de projecten ook een extra boost aan de lokale economie.

Ook in 2011 werd op vele fronten samengewerkt met de lokale vertegenwoordiger van het Keniaanse Ministry of Education, de heer Washington Ondoro (Area Education Officer) en heer Cyrus Juma (District Education Officer). Ook met de Quality Assurance Officer vond regelmatig afstemming plaats.

Om lokaal SBNN verder te verankeren werden in de maand juni 2011 lokale branches van SBNN opgericht. Vanaf dat moment fungeren deze beide comité als volwaardige partners. Bedoeling is dat zij snel de verantwoordelijkheid over de projecten op lokaal niveau zullen overnemen. Elke openbare school in West-Nyakach is in deze comité's vertegenwoordigd. De startvergadering van SBNN Kenya – Kodingo zone vond plaats op 2 juni 2011 en werd op 21 juni 2011 officieel geregistreerd bij het Ministerie van Sociale Zaken als Community Based Organisation (CBO). SBNN Kenya – Bolo zone werd op 22 juni 2011 gelanceerd en vervolgens officieel geregistreerd. Elk comité vormde daarna een dagelijkse bestuur van 6 personen.

De beide groepen hadden daarna verschillende bijeenkomsten. In de periode van 3 t/m 7 oktober 2011 was er een training voor de leden van de comité's. Deze werd verzorgd door het Ministerie van Social Services. Tijdens deze werden de leden geïnformeerd over de werking van een CBO (community based organisation). De trainingsdag van 3 oktober 2011 was gericht op alle leden van de beide comité's. In totaal namen 40 personen deel die dag. De volgende dagen (4 t/m 7 oktober) was de training gericht op de dagelijkse besturen. Aan deze trainingsdagen namen steeds 14 personen deel. SBNN-Kenya zal niet alleen de schoolcomités bij individuele projecten begeleiden en ondersteunen, SBNN-Kenya zal de verschillende kwaliteitsprojecten en infrastructurele projecten op elkaar afstemmen.

Daarnaast buigt zij zich over de projectvoorstellen van de scholen. De comitéleden hebben in 2011 bij wijze van kennismaking ook alle scholen in hun zone bezocht.

Voor registratie, statuten, trainingen en vergaderingen van SBNN Kenya werd in 2011 in totaal **95,969 kshs** uitgegeven.

De speerpunten voor 2011 zijn - net als de SBNN strategische agenda en SBNN actieprogramma onderverdeeld in 3 categorieën:

1. Kwaliteitsprojecten
2. Gezondheidsprojecten
3. Onderwijsomstandigheden

3.1. Kwaliteitsprojecten

Wat essentieel is voor de ontwikkeling van kinderen, is de kwaliteit van onderwijs. Deze kwaliteit wordt beïnvloed door meerdere factoren, zoals bijvoorbeeld het gebrek aan leerkrachten, het ontbreken van voldoende en goede lesmaterialen en de onderwijsvaardigheden van de leerkrachten. In 2011 zette SBNN zich in om de kwaliteit van onderwijs extra te bevorderen. Dit gebeurde op verschillende punten. Vanaf 2011 koppelde SBNN deze kwaliteitsprojecten ook aan de infrastructurele projecten. Van scholen die niet of onvoldoende participeerden in het kwaliteitsprogramma werden ook de infrastructurele projecten niet gehonoreerd.

3.1.1. Alle kinderen gaan naar school

Ultieme doelstelling is millenniumdoelstelling 2 binnen het werkgebied van SBNN te benaderen. Alle kinderen in het werkgebied van SBNN moeten in 2015 naar een school die een aantal basisvoorzieningen heeft. Denk daarbij aan stofvrije klassen, toiletten, getrainde leerkrachten enz. Onderwijs is en blijft de beste remedie tegen armoede. Belangrijk om deze ambitieuze doelstelling te halen is om duidelijkheid te hebben over het totale aantal kinderen.

Ervaringen met de kwaliteitsfacilitator hebben aangegeven dat dit geen gemakkelijke opgave is. Een belangrijke opgave voor 2011 was dan ook om de data voor de scholen en het werkgebied goed in kaart te krijgen. SBNN hanteert vanaf 1 januari 2011 enkel cijfers gebaseerd op fysieke tellingen. In 2011 hebben bij alle scholen meermaals fysieke tellingen plaatsgevonden van de leerlingen. Duidelijk was dat het officiële aantal leerlingen dat geregistreerd staat, niet overeenkomt met het aantal kinderen dat gemiddeld per dag in de klas zit. Enerzijds betreft het leerlingen die zich aan het begin van het jaar hebben ingeschreven maar kort daarna niet meer zijn verschenen of in de loop van het jaar zijn uitgevallen. Ook zijn er kinderen die bijzonder vaak absent zijn. Anderzijds wordt op een aantal scholen het officiële aantal leerlingen ook kunstmatig verhoogd om zodoende een hogere uitkering van de Keniaanse overheid te ontvangen. In 2011 is door de fysieke tellingen het aantal leerlingen vastgesteld dat daadwerkelijk op de publieke basisscholen les volgt. **In totaal waren dit 8.963 kinderen: 7.182 basisschoolleerlingen en 1.781 kleuters.** Dit zijn de cijfers van het 1^e trimester 2011. De cijfers zijn namelijk tijdens t gehele jaar aan verandering onderhevig. Zo lijken de cijfers voor de basisscholen in de loop van het jaar 2011 zelfs terug te lopen naar 7044 in 2^e trimester en zelfs naar 6898 in het 3^e trimester. Bij de kleuters zien we dan weer in een stijging naar 1956 in de 3^e trimester. Gezien de fluctuaties in het zeer moeilijk om conclusies te trekken. Vooralsnog is de enige trend die te zien is dat het aantal in werkelijk opvallend lager is dan de officiële cijfers.

Mogelijk is er een verklaring in de opkomst van de academies, de private scholen. Ouders proberen hun kinderen daar onder te brengen omdat ze er bijna vanzelfsprekend van uitgaan dat de kwaliteit daar beter is. Dat hoeft echter niet altijd zo te zijn, ook in sommige private scholen is dat allesbehalve hoog. Dikwijls wordt vastgesteld dat ouders de schoolgelden echter niet kunnen betalen en worden aldus gedwongen om terug te keren naar de publieke scholen. Daarom zijn er ook fysieke tellingen verricht bij alle privé onderwijsinstellingen in het gebied. **Daar vonden we 1.265 kinderen, waarvan 670 basisschoolleerlingen en 595 kleuters. Dit houdt in dat er in het gebied in 2011 (1e trimester) in totaal 10.228 kinderen naar school gaan: 7.852 basisschoolleerlingen + 2.376 kleuters.**

Behaald resultaat

Indicator	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.1. Kinderen	<ul style="list-style-type: none">Het aantal kleuters dat via de kleuterklas instroomt stijgtAlle kinderen gaan naar school	<ul style="list-style-type: none">Betere registratie van gegevens en data.Aantal kinderen in kleuterklassen stijgt van 1752 in term 3 van 2010 naar 1956 in term 3 van 2011 (+ 10%).Aantal kleuters per school dat doorstroomt is gestegen (een exact percentage kan nog niet gegeven worden omwille van ontbreken van vergelijkend cijfermateriaal voor 2010).Aantal kinderen in lagere publieke scholen daalt van 7292 naar 6898 (-4%)

Conclusie: Alle kinderen gaan naar school

Omdat slechts in de loop van 2010 gestart werd met fysieke tellingen is het moeilijk om nu reeds volledige concrete conclusies uit het cijfermateriaal te kunnen trekken, omdat er geen vergelijkingsmateriaal voorhanden is. De cijfers van voorgaande jaren waren immers de officiële cijfers, die niet de reële cijfers bleken te zijn.

Wel kan worden vastgesteld dat bij de scholen waar een adequate kleutervoorziening is gerealiseerd het aantal kleuters een stijgende lijn kent. Wel is het absentiepercentage erg groot op de scholen, zeker bij de kleuters. Zij worden voor geld naar huis gestuurd, zijn rap ziek of zwak etc.. Maar ook het absentie bij zowel leerlingen als leerkrachten in het lagere onderwijs blijft te groot. Ook het aantal gevallen van dropouts blijft groot, zeker ook en met name bij de meisjes. Om te kunnen bepalen of alle kinderen naar school gaan, zijn goede bevolkingsgegevens nodig. Spijtig genoeg zijn die ondanks een onlangs gehouden volkstelling nog altijd niet voorhanden. Ook het verloop van kinderen in ongelofelijk groot. Een kind verhuist van oma naar mama en andersom en meer van dergelijke zaken. Jammer genoeg blijkt uit de cijfers vooralsnog wel dat er geen sprake is van een toename van het aantal kinderen in de school en deelname aan het eindexamen. De verklaringen zijn zo complex dat deze hier uitleggen ons te ver in detail zou verzanden.

De fluctuaties in de cijfers zeggen echter misschien nog het meest. Er is geen lijn uit op te maken. Een aantal kinderen gaan naar school, dan weer niet, dan weer wel, afhankelijk of de ouders een bijdrage betaald hebben, afhankelijk of de kinderen voor iets anders thuis ingezet worden etc.. **Er zit bij vele (lees teveel) kinderen geen regelmaat in het naar school gaan.**

Wel is het zo, dat volgens SBNN deze zaken enkele getackeld kunnen worden door continuering van de ingeslagen weg, door het betrekken van ouders en andere mensen uit de directe omgeving van de scholen.

3.1.2. Kleuters

Sinds 2008 krijgt het kleuteronderwijs in de SBNN-programma's extra aandacht. Kinderen die kleuteronderwijs gevolgd hebben, zijn een stap voor op degene die niet in de gelegenheid waren. Vaak doen zij het ook beter in het basisonderwijs en middelbaar onderwijs. Immers, een goed begin is het halve werk! Ook de Keniaanse overheid onderstreept het belang van kleuteronderwijs. Doch voor zover verstrekt zij daarvoor geen financiële middelen. Er is wel perspectief dat zij in de toekomst bijv. middelen beschikbaar gaan stellen voor de leerkrachten van het kleuteronderwijs. Wat betreft de benodigde facilitaire zaken (gebouw, lesmateriaal) is echter nog geen oplossing in zicht. Daar de scholen in het gebied slechts beperkte voorzieningen hadden, ontstonden in de gemeenschap links en rechts groepen waarin de kleuters werden opgevangen buiten de schoolomgevingen. Dat was echter niet altijd de beste en meest gelukkige ontwikkeling. Het toevoegen van voorzieningen aan de basisschool heeft immers meerdere voordelen. Zo vloeien kinderen gemakkelijker in het basisonderwijs in, als zij al op het schoolterrein peuter/kleuteropvang volgen. Daarnaast is de continuïteit en kwaliteit van het kleuteronderwijs beter gewaarborgd.

Kleuterklassen

Om de instroom van kinderen op jonge leeftijd te bevorderen en om kwalitatief kleuteronderwijs te kunnen bieden, moet worden geïnvesteerd. De eerste stap daarin is er voor zorgen dat er een ruimte is waarin deze kinderen les kunnen krijgen. In de jaren 2008, 2009 en 2010 werden reeds bij 14 basisscholen speciaal voor kleuters ontwikkelde gebouwen voorzien. Op deze scholen zie je een stijgende lijn in het aantal kleuters, is de gemeenschap extra gemotiveerd om de kleuteronderwijzers (die niet door de overheid worden betaald) te voorzien van een kleine vergoeding en zie je dat het kleuteronderwijs steeds meer vorm krijgt. Om deze lijn voort te zetten en ook bij andere scholen te ontwikkelen, werd ook in 2011 ingezet op de realisatie van kleutergebouwen bij basisscholen in de West-Nyakach onderwijsdivisie.

Rond de jaarwisseling 2010/2011 ging bij de Otho Abwao Primary School de eerste spade in de grond voor de realisatie van een kleutergebouw. De werkzaamheden verliepen voorspoedig. Op 10 januari 2011 werd het gebouw aan de kleuters van Otho Abwao overgedragen. Dat was geen overbodige luxe voor deze kleutertjes. Tot dusver waren zij gehuisvest onder een boom.

De realisatie van het kleutergebouw op het schoolterrein van de Otho Abwao Primary School kostte in totaal **364,990 kshs**. SBNN kon deze werken uitvoeren mede dankzij een bijdrage van de Rotary Zelzate - Westdorpe.

Op 1 juli 2011 werden bij de Kamtudi Primary School de materialen afgeleverd voor de bouw van een kleuteronderkomen. De kleutertjes van deze school waren tot dusver gevestigd in een veel te kleine

lemen hut, waarin ze werkelijk als haringen in een ton zaten. De bouw nam in totaal circa 6 weken in beslag. Tweede helft van augustus 2011 was de klus geklaard. De officiële opening vond plaats op 31 augustus 2011. Dit gebeurde door Rudy van Haperen uit Heikant, lid van het Comité van Aanbeveling van SBNN én door Annelies Boone, dankzij wiens inzet bij de verkoop van wenskaarten het gebouw kon worden gefinancierd. Bij begin van de 3e trimester namen de allerkleinsten van Kamtudi hun nieuwe gebouw in gebruik. Het gebouw is iets ruimer gebouwd dan de andere kleuterklassen zodat ook het eerste jaar van het basisonderwijs er (tijdelijk) gebruik van kan maken. De realisatie van het kleutergebouw op het schoolterrein van de Kamtudi Primary School kostte in totaal **409,460 kshs**.

Op 19 augustus 2011 werd bij de Andingo Olasi Primary School gestart met de bouw van een nieuwe kleutervoorziening. Deze werd op in de 2^e helft van september 2011 afgerond en vervangt de lemen hutten waar de kinderen tot voordien in werden opgevangen. De officiële opening vond plaats op 26 september 2011. De realisatie van het kleutergebouw op het schoolterrein van de Andingo Olasi Primary School kostte in totaal **382,170 kshs**. SBNN kon deze werken uitvoeren mede dankzij een bijdrage van het Derde Wereld Fonds – Atos Origin.

Op 22 augustus 2011 werd bij de Kobongo Primary School gestart met de bouw van een nieuwe kleutervoorziening. Deze werd op 28 september 2011 feestelijk geopend. Het is een hele verbetering. Het gebouw vervangt de lemen hutten waar de kinderen tot voordien in werden opgevangen. De realisatie van het kleutergebouw op het schoolterrein van de Kobongo Primary School kostte in totaal **362,470 kshs**.

Meubilair

Naast de realisatie van nieuwe kleutergebouwen, ambieerde SBNN om er in 2011 voor te zorgen dat geen enkele kleuter in de West-Nyakach onderwijsdivisie nog op de grond moest zitten. In de kleuterklasjes is de meest ideale situatie dat de kinderen in groepjes van circa 8 rond 1 tafeltje kunnen zitten ; en elk op hun eigen stoeltje. Om dit te bewerkstelligen was er nog extra meubilair nodig op de volgende scholen: Rachier, Sint Agnes Obanda, Kobongo, Onwango, Sint Mairead Oriang Abwao en Kamtudi Primary Schools. Daarnaast hadden de Nyong'onga en de Nyawalo Primary School behoorlijk oud en versleten kleutermeubilair. Ook deze werden vervangen.

Om het gestelde doel te bereiken zijn in totaal 357 stoeltjes aangeschaft. Het grootste gedeelte daarvan werd op 23 september 2011 op de scholen bezorgd. Verder waren nog zo'n 28 tafels nodig. Deze zijn door door lokale timmerlieden gemaakt en in de 2e helft van oktober 2011 bij de scholen bezorgd. Alle kleuters op de 28 scholen zitten nu op een stoeltje en keurig aan een tafeltje. Een hele vooruitgang! In totaal werden in 2011 357 kleuterstoeltjes & 28 tafels aangeschaft voor een totaal bedrag van **159,160 kshs**.

Training

Voor kleuteronderwijs ontvangen de scholen vooralsnog geen reguliere bijdrage van de overheid wat betreft benodigde materialen cq. accommodatie. Ook de leerkrachten worden niet door de overheid aangesteld. De kosten hiervoor komen voor rekening van de gemeenschap. In de praktijk komt het er op neer dat de kleuterleerkrachten slechts een kleine bijdrage per maand ontvangen en grotendeels als vrijwilliger fungeren. Het moge duidelijk zijn dat niet alle scholen over getrainde en opgeleide leerkrachten beschikken. Om een impuls te kunnen geven aan de kwaliteit van het kleuteronderwijs is in 2011 – in navolging van 2010 - aandacht besteed aan het trainen van deze onderwijzers. De opleidingen voor de kleuterleerkrachten vinden steeds plaats in de vakantiemaanden april, augustus en december. SBNN steunde in 2011 14 leerkrachten voor het behalen van het certificaat voor kleuteronderwijs en 5 leerkrachten voor het behalen van het diploma voor kleuteronderwijs. Beide opleidingen werden gevolgd bij het DICECE te Kisumu. Het betrof leerkrachten van de volgende scholen: Nyakwere, Abwao, Apondo Kasaye, Nyawalo, Onego, Nyadero, Mborra, Mbugra, Kobongo, Andingo Olasi, Sint Theresa Bolo, Rachier, Kamtudi en Aomo Primary Schools. De 19 leerkrachten moesten zelf instaan voor de betaling van het 1^e trimester. SBNN betaalde vervolgens het 2^e en 3^e trimester. Voor alle 19 leerkrachten tezamen kwam dit neer op **197,300 kshs**.

Daarnaast werd is in de maand september 2011 een training georganiseerd met als hoofdthema het management van kleuteronderwijs (ECD) binnen een basisschool. Daarbij kwam onder andere aan de orde: de financiële kant het kleuteronderwijs, de rolverdeling (leerkrachten/schoolcomité/ouders), integratie van ECD in het algehele schoolprogramma, het monitoren van het lespakket van de kleuters en evaluatiemomenten. Deze training was gericht op hoofdonderwijzers, deputies, kleuterleerkrachten

en de vertegenwoordiger van het schoolcomité belast met ECD. De training werd verzorgd door het Kanan International College uit Kisumu.

De 28 basisscholen werden in 3 groepen verdeeld. De trainingen vonden plaats op:

17 september 2011 – Apondo Kasaye Primary School – 29 deelnemers

24 september 2011 – Nyawalo Primary School – 35 deelnemers

1 oktober 2011 – Kobongo Primary School – 45 deelnemers

In totaal namen 109 personen deel aan de training. De totale kosten bedroegen **53,835 kshs**.

In de maand november 2011 kreeg de kwaliteit van het kleuteronderwijs opnieuw extra aandacht. In die maand werden met name de scholen waar t kleuteronderwijs nog wat achterblijft en een extra duw in de rug verdient, bezocht. Tijdens deze bezoeken werd er samengewerkt met de leerkrachten om het kleutergebouw te voorzien van lesmaterialen; deze werden veelal ter plaatse gemaakt met lokaal voorhanden zijnde materialen. kosten hiervoor bedroegen **8,655 kshs**.

Voor de trainingen inzake ECD werden derhalve 259,790 kshs gebruikt

Behaald resultaat

Indicator	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.2. Kleuters	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit kleuteronderwijs verbeteren • Iedere basisschool beschikt over voorzieningen voor kleuteronderwijs. • Kleuters krijgen les van een getrainde leerkracht. • Het aantal kleuters dat via de kleuterklas instroomt stijgt. 	<ul style="list-style-type: none"> -Bouw van 4 stofvrije kleuterklassen -357 Kleuters kregen een stoeltje. -28 tafeltjes voor kleuters werden gemaakt - 19 kleuterleerkrachten kregen 1 jaar opleiding met als doelstelling dat elke kleuterklas 1 leerkracht heeft met een certificaat /diploma -Twee aanvullende trainingen voor ECD-leerkrachten werden georganiseerd in september en november door de kwaliteitscoach -Aantal kinderen in kleuter-klassen stijgt van 1752 in term 3 van 2010 naar 1956 in term 3 van 2011 (+ 10%). - Aantal kleuters per school dat doorstroomt is gestegen (een exact percentage kan nog niet gegeven worden omwille van ontbreken van vergelijkend cijfermateriaal voor 2010

Conclusie:

Er is nogmaals een grote stap gezet wat betreft de realisatie van adequate voorzieningen voor kleuters door **de bouw van 4 kleuterklassen**. Slechts een paar scholen ontberen op dit moment nog een echte kleuterklas. Wel zijn de schrijnende gevallen (onder de boom en lemen hutten) allen weggewerkt. Voor hen is nu ook een deugdelijke lesomgeving beschikbaar. **Daarnaast hebben bijna alle kleuters in de West-Nyakach onderwijsdivisie een stoeltje om op te zitten**. Dit vraagt evenwel continue monitoring omdat de aantallen in het geheel en per school zeer sterk fluctueren. **Door de combinatie van goede voorzieningen met getrainde onderwijzers kan er nu gesproken worden van echt kleuteronderwijs**. Hopelijk volgt de Keniaanse overheid snel het voorbeeld van SBNN.

Voor het kleuteronderwijs werd in het jaar 2011 in totaal **2,042,420 kshs** gebruikt.

- 4 kleuterklassen	1,519,090 kshs
- meubilair	159,160 kshs
- trainingen	259,790 kshs
- coordinatie en onvoorzien	104,380 kshs

3.1.3. Kwaliteitscoach

Met de aanstelling in 2010 en financiering van een monitorings- en trainingsfacilitator die nauw samenwerkt met de medewerkers van het Ministerie van Onderwijs, wordt nagestreefd dat er op de werkvloer meer ruimte en mogelijkheden zijn voor de training en coaching van de leerkrachten, training van de schoolmanagementcomités (SMC) en de invoering van een kwaliteitssysteem. Er wordt beoogd een registratie uit te bouwen met betrekking tot de aanwezigheid van leerlingen en leerkrachten, de inventarisatie van materialen, de stroom en doorstroom van leerlingen, de studieresultaten, de lestijden, etc. Deze informatie kan een belangrijk instrument vormen voor het management van de school en helpen verbeteringen aan te brengen. Het geeft het onderwijs- en management team immers een beter inzicht in het functioneren van de school. Hierdoor kan bijvoorbeeld eerder worden ingesprongen op absentie van leerlingen en leerkrachten. Mede als gevolg hiervan kan de effectieve lestijd toenemen.

Sinds 4 januari 2010 is de heer George Otieno Migwambo aangesteld als de Quality Assurance Facilitator (QAF) van de West-Nyakach Division. Ook in 2011 zette hij zijn werk in samenwerking met het de Area Education Officer en het District Education Office voort.

De heer Migwambo bezoekt dagelijks scholen en heeft daar gesprekken met zowel de onderwijsteams als de schoolcomités. Tijdens zijn bezoeken vervult George Migwambo een coachende en stimulerende rol. Daarnaast werd ook in 2011 een trainingstraject doorlopen.

Trainingen

Het trainingstraject startte op 19 januari 2011 met een trainingsdag voor de hoofdonderwijzers van de 28 basisscholen in de West-Nyakach onderwijsdivisie. Tijdens deze dag – die plaatsvond in de Aomo Primary School - stonden onder andere de schooladministratie, discipline in school, werkplanning en budgettering centraal. In totaal namen 26 van de 28 hoofdonderwijzers deel aan deze trainingsdag. De dag kostte **8.245 kshs**.

Na de hoofdonderwijzers werd een trainingsdag georganiseerd voor de deputies van de 28 basisscholen. Tijdens deze dag – die plaatsvond op 21 januari 2011 in de Apondo Kasaye Primary School - stonden de volgende onderwerpen centraal: discipline in school, relatie leerkracht – leerling, taken als waarnemer van het schoolhoofd en werkplanning. In totaal namen 28 van de 28 deputies deel aan deze trainingsdag. De dag kostte **8,235 kshs**.

Daarna volgde een reeks van trainingsdagen voor de leerkrachten. Om deze toe te kunnen spitsen op hun eigen vakgebied werden de trainingsdagen opgepakt per leervak.

In totaal namen 222 leerkrachten deel aan de trainingen. Dit is 82% (*) van het totaal aantal leerkrachten (TSC leerkrachten én support leerkrachten)

Er werden 5 trainingsdagen georganiseerd:

24 januari 2011 – Leerkrachten Kiswahili – in de Aomo Primary School

27 januari 2011 – Leerkrachten Engels – in de Apondo Kasaye Primary School

3 februari 2011 – Leerkrachten social studies – in de Kobongo Primary School

4 februari 2011 – Leerkrachten moedertaal (Luo) – in de Nyong'ong'a Primary School

8 februari 2011 – Leerkrachten Christelijk geloofsonderwijs (CRE) – in de Rachier Primary School

Deze trainingsdagen kostten in totaal **50,565 kshs**. Er werd geen training georganiseerd voor de leerkrachten wiskunde en science omdat voor hen reeds vanuit een ander programma (SMASE) een trainingstraject was gepland in de periode van 1 t/m 5 augustus 2011.

De volgende reeks trainingsdagen concentreerde zich op de leden van de schoolcomités. Deze trainingen werden opgepakt vanaf 2e helft februari. In de eerste weken van het jaar (meestal eerste helft februari) vinden de verkiezingen van de leden van de schoolcomités plaats.

De eerste 2 trainingsdagen waren bedoeld voor de leden van het dagelijks bestuur van de schoolcomités. Hiervoor werd per zone een gezamenlijke trainingsdag georganiseerd. In de Bolo zone vond deze plaats op 22 februari 2011 in de Kobongo Primary School en in de Kodingo zone op 8 maart 2011 in de Nyakwere Primary School. Hieraan namen 74 personen deel.

Tijdens de training van de executives SMC's stonden de volgende onderwerpen centraal: kindvriendelijke leeromgeving, teamwork, relatie tussen leerkrachten / leerlingen / leden SMC, taken en verantwoordelijkheden van SMC, etc.

De kosten voor het trainen van de leden van het dagelijks bestuur van de schoolcomités bedroegen **17,830 kshs**.

Daarna volgden de training van alle andere leden van de schoolcomités. Dit werd per cluster opgepakt:

- 9 maart 2011 – cluster Andingo (Bolo) – in de Andingo Opanga Primary School
- 11 maart 2011 – cluster Abwao (Bolo) – in de Kobongo Primary School
- 15 maart 2011 – cluster Thurdiburo (Kodingo) – in de Aomo Primary School
- 17 maart 2011 – cluster Mbugra (Bolo) – in de Mbugra Primary School
- 22 maart 2011 – cluster Sangoro (Kodingo) – in de Nyakwere Primary School
- 24 maart 2011 – cluster Nyong'onga (Kodingo) – in de Nyong'ong'a Primary School

Aan deze 6 trainingsdagen namen in totaal 285 leden van de schoolcomités deel.

Tijdens deze training stonden de volgende onderwerpen centraal: kindvriendelijke leeromgeving, teamwork, relatie tussen leerkrachten / leerlingen / leden SMC, taken en verantwoordelijkheden van SMC, etc. De kosten voor het trainen van de SMC's bedroegen **61,600 kshs**.

In het bovengenoemde trainingstraject participeerde in totaal 276 leerkrachten en 359 SMC leden. Naast de kosten voor lesgevers, drinken en eten die hierboven aangegeven zijn werd ook nog voor **36,900 kshs** aan lesmateriaal voor alle cursisten uitgegeven. Denk daarbij aan schriften, pennen, manilapapers etc.

Daarnaast had de heer George Migwambo tijdens het 1e trimester overleg met de voorzitter van de alle schoolcomités en organiseerde hij bijeenkomsten per school met het schoolcomité en de leerkrachten. Hieraan werd in totaal **6,331 kshs** gespendeerd.

In totaal komt het gespendeerde bedrag voor de trainingen e.d. derhalve op **189,706kshs**.

- Trainingsdag headteachers 8.245 kshs
- Trainingsdag deputy ht 8,235 kshs
- Trainingsdagen leerkrachten 50,565 kshs
- Trainingsdagen besturen SMC 17,830 kshs
- Trainingsdagen sMC 61,600 kshs
- Trainingsmateriaal 36,900 kshs
- Bijeenkomsten in scholen 6,331 kshs

Opendagen in de scholen

In de 2^e trimester werden op alle 28 de publieke basisscholen in West-Nyakach opendagen georganiseerd. Op deze (halve dagen) stond de relatie tussen de school en de ouders centraal. Het meer betrekken van de ouders bij het onderwijs (met name de kwaliteit en de ontwikkeling van het leerproces van hun eigen kinderen) was de rode draad.

George Migwambo was de stuwende kracht achter de organisatie. Samen met het schoolcomité besprak hij de organisatie voor en nam de taakverdeling door. Elke opendag bestond uit een integraal deel en een klassikaal deel. Nadat de schoolcomités een datum hadden geprikt voor de opendag, werd deze gecommuniceerd naar de ouders en gemeenschap.

In alle scholen vond een opendag plaats. De allereerste was in de Thurdibuoro Primary School op 22 juni 2011 en de laatste in rij was op 20 juli 2011 in de St. Mairead Oriang Primary School

Uit deze opendagen kwamen verschillende aandachtspunten naar voren. De meest genoemde waren:

- Aandacht voor absentieïsme van zowel leerlingen (met name die in relatie tot kinderarbeid) als leerkrachten (veelal demotivatie).
- Behandelen volledige lesstof.
- Tekort aan lesboeken.
- Tegengaan van lijfstraffen op school.
- Stimuleren betrokkenheid ouders bij leerproces.
- Tekort aan voldoende leerkrachten.
- Aandacht voor een vriendelijke leeromgeving voor meisjes in t bijzonder.
- Armoede gerelateerde problemen.

Aan deze opendagen in de scholen waren buiten de reguliere salariskosten voor dhr. Migwambo geen extra kosten verbonden. Elke school stond in voor zijn eigen onkosten.

Workshops

In de 2^e helft van het jaar werden onder het motto "Into Practice" een aantal interactieve workshops on the ground georganiseerd. Dit om te bewerkstelligen dat hetgeen in trainingen wordt geleerd, ook daadwerkelijk in de praktijk wordt gebracht. De workshops werden steeds op elk van de 28 basisscholen gegeven.

De eerste serie workshops vond plaats in de periode van 8 t/m 19 augustus 2011 en had de volgende 2 thema's:

1. Hygiëne: Tijdens deze werd stil gestaan bij het belang van hygiëne. Samen met de kinderen en leerkrachten werden de klaslokalen, het schoolterrein en de toiletten schoongemaakt en werd de werking van de hygiëneclub opnieuw belicht.
2. Talking classrooms: Veel klaslokalen waren vooralsnog heel erg leeg. Er waren geen lesmaterialen en ook weinig wandkaarten. Tijdens dit deel van de workshop werd getoond hoe met eenvoudige lokale materialen lesmateriaal gemaakt kan worden.

In de periode van 12 t/m 23 september 2011 vond de tweede serie workshops plaats. Deze hadden de thema's:

1. Discipline: Er werd een zogenaamde discipline-tree opgetuigd. Hierbij werd stilgestaan bij de verschillende aspecten van discipline. Vervolgens werden met een toneelstukje bepaalde items extra belicht.
2. Reading Culture: Samen met de leerkrachten werd het gebruik van de leesboeken en/of bibliotheek geëvalueerd en werden handvatten gegeven ter optimalisering. Als afsluiting van de workshop verkozen de leerlingen de beste leerkracht van hun school. Als indicatoren gebruikten zij daarbij onder andere de tijdens het 1e deel van de workshop geleerde discipline aspecten. In Kenia wordt gestreefd naar "child friendly schools" ; dat zijn scholen waar het kind centraal staat. In dit licht werden de leerlingen nu ook aan t woord gelaten om zich uit te spreken over hun leerkrachten.

De 3^e serie workshops vonden plaats in de periode van 19 oktober t/m 2 november 2011 en had de volgende 2 thema's:

1. Interactief lesgeven: Het eerste deel van de workshop speelde zich af in de klas. Elke leerkracht kreeg een instructiekaart welke leidde tot een interactieve les. Zo waren er onder andere woord- en geheugenspelletjes, werd er een voorpagina van de krant gemaakt, er werd gebruik gemaakt van toneel en een groep probeerde alle zintuigen uit. Met deze activiteiten werd aangetoond dat lesgeven en -krijgen veel leuker en actiever kan zijn. In Kenia vindt er namelijk veelal eentonig onderwijs plaats, waarbij de leerkracht veelvuldig dingen opdreunt, waarna deze door de leerlingen worden herhaald.
2. Games: Dit deel ging op eenzelfde manier, maar vond plaats op het sportveld. In het Keniaanse lesrooster is er dagelijks ruimte voor zogenaamde "games". Maar tijdens die momenten hangen de leerlingen veelal maar wat rond op het sportveld; op een enkele school na waar wat balsporten worden gedaan. Tijdens dit deel van de workshop kregen de leerkrachten opnieuw een instructiekaart die hun op weg hielp met diverse sport- en spelactiviteiten. Zo was er touwtrekken, blik gooien, ring werpen, stoelendans, spijker poepen, zaklopen, etc. Tijdens de gehele workshop werden enkel materialen gebruikt die lokaal beschikbaar zijn. zodat er geen drempel is om eea te implementeren in het dagelijkse lesgeven.

De workshops werden gegeven door kwaliteitscoach George Migwambo en de SBNN-er Micaëla Van Bunder. Het totaal gependende bedrag aan deze workshops bedroeg **33,624 kshs**. Deze kosten werden gemaakt voor fotocopieën, aankoop van vooral lokaal materiaal en prints.

Onderwijsdag

Op 4 november 2011 vond de onderwijsdag van SBNN plaats op de Thurdibuoro Primary School. Alle 28 de basisscholen uit West Nyakach waren vertegenwoordigd. Het thema van de dag was: Kindvriendelijke scholen.

Na verschillende optredens (zang/dans/gedichten) door leerlingen van diverse scholen, volgde de nodige toespraken. Daarna werden de healthclubs van de scholen in t zonnetje gezet. Zij toonden in 2011 dat zij het belang van hygiëne inzien. Alles scholen (klassen, schoolterrein, wc's) zien er nu

stukken schoner uit. Als beloning kregen alle leden van de clubs een SBNN Healthclub Tshirts met daarop de naam van hun school.

Daarnaast waren er deze dag in verschillende categorieën prijzen te winnen. Welke school had de beste leescultuur in 2011? Welke school is erg gedisciplineerd? In welke school zijn de muren voorzien van (zelfgemaakt) lesmateriaal? Welke school geeft op interactieve wijze les? etc.

In Kenia is men ontzettend gericht op examens en prestaties. Andere aspecten die bijdragen aan de vorming en educatie van een kind (zoals bijvoorbeeld sport en spel, hygiëne, lezen) kregen veelal weinig tot geen aandacht. Middels diverse workshops en trainingen wordt geprobeerd hierin stapsgewijs verandering te brengen.

De afsluiter van de dag was de bekendmaking van de school die het over de gehele breedte t beste deed in 2011 en dat was Mbora Primary School. Zij lieten zien echt belang te hechten aan verbetering van de kwaliteit van hun onderwijs en wel op vele verschillende fronten. Mbora verdiende de titel van "meest kindvriendelijke school 2011" dubbel en dwars. Om dit te vieren vond op 24 november 2011 voor de kleuters en de leerlingen van klas 1 t/m 4 een feest plaats op het schoolterrein van de Mbora school. De volgende dag gingen de leerlingen van klas 5 t/m 8 op schoolreis. En reken maar dat ze daar van genoten! Vele van deze kinderen waren nog nooit verder dan hun eigen gemeenschap geweest.

Het totaal gespendeerde bedrag aan de onderwijsdag van SBNN bedroeg **25,307 kshs**. De trofeeën welke op deze dag werden uitgereikt, kreeg SBNN van Ivens Sport uit Sint Jansteen en van verschillende particulieren.

De kosten voor het bijbehorende feest en uitstap voor de meest kindvriendelijke school bedroeg **97,376 kshs**.

Dataverzameling m.b.t. leerlingenaantallen en examenresultaten

In het voorjaar 2011 werden ook de aantallen van de leerlingen die op een privé school (ECD & primary) zitten in West-Nyakach in beeld gebracht. In totaal is er sprake van 13 privé scholen. Deze scholen variëren van erg klein (25 leerlingen) tot groot (362 leerlingen). Ze voorzien met name in kleuteronderwijs en deels ook in de lagere jaren van het basisonderwijs. Slechts 2 privé scholen voorzien in West-Nyakach in de 8 leerjaren van het basisonderwijs. In totaal telden in 2011 deze 13 scholen 1.265 kinderen, waarvan 595 kleuters en 670 basisschoolleerlingen. Het onderwijs op deze scholen is niet gratis. De leerlingen moeten lesgeld betalen.

Het streven was om in 2011 ook het aantal kinderen dat in het geheel geen onderwijs volgt in beeld te brengen in West-Nyakach, zodat een compleet beeld kan worden gevormd. Dit met het oog op millenniumdoel 2: alle kinderen naar school! Dit blijft en blijkt in de praktijk omwille van het ontbreken basisgevens inzake bevolking, de enorm grote mobiliteit en de uitgestrektheid van het gebied zeer lastig en is het vooralsnog onmogelijk in te schatten hoeveel kinderen er niet naar school gaan.

In het Keniaanse onderwijssysteem worden de leerlingen aan het eind van klas 8 getoetst met het KCPE-examen. Het resultaat 2011 vertoonde een lichte verbetering ten opzichte van 2010.

De 28 publieke scholen van de West-Nyakach onderwijsdivisie behaalden gemiddeld een score van 257,84 (van de 500 maximaal te behalen punten). Ten opzichte van 2010 is dit een lichte stijging met 0.86. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn we nog lang niet op het niveau van 2008 toen de 28 scholen een gemiddelde haalden van 271,72. Het aantal kandidaten in de pbulieke scholen bedroeg 591. Dat is een daling met 47. De daling zat hem in het aantal jongens (van 377 naar 326). Voor het eerst waren er ook 36 kandidaten in de private scholen.

Door de daling van het aantal jongens werd de verhouding jongens/meisjes wel beter. Het aantal meisjes dat examen deed steeg immers absoluut lichtjes met 4 en relatief met 4%, namelijk van 41% van de kandidaten tot 45% van de kandidaten (landelijk gezien is die verhouding 48,4% meisjes ten opzichte van 51,6% jongens).

Euforisch moeten we echter nog niet worden, want slecht 47% van de meisjes haalde 250 of meer en kunnen dus als geslaagd beschouwd worden. Bij de jongens bedroeg het aantal geslaagden 62%. Een schrikbarend verschil dat er op wijst dat er inzake gender nog een lange weg af te leggen is. Het aantal vrouwelijke kandidaten stijgt maar hun resultaat gaat daarentegen naar beneden. Van de vijf beste kandidaten waren er wel 3 meisjes. Maar dit zijn spijtig genoeg een paar uitschieters die het grote verschil tussen meisjes en jongens niet wegpoetsen. In slechts 8 van de 28 scholen is een meisje de beste kandidaat. 1 van die 8 is dan ook nog een school waar uitsluitend meisjes naar school gaan. Ten opzicht van 2010 daalt het gemiddelde van de beste meisjeskandidaten in alle 28 scholen van 313 naar 310. Het gemiddelde van de beste jongens daarentegen stijgt van 313 naar 310.

Over het algemeen slaagde van het aantal kandidaten slecht 57% (337). Vorig jaar was dat nog 61%. Gezien de voorgaande conclusie kan deze algemene daling toegeschreven worden aan het slecht presteren van het grotere aantal meisjes.

Het is goed om niet naar deze cijfers te kijken met een Nederlandse bril. Ter vergelijking en nuancering toch nog even ook deze feiten. Ondanks in Nederlandse ogen lage cijfers, is de door SBNN gesteunde divisie, zijnde West-Nyakach de beste divisie in het gehele district. Landelijk bedroeg de mean score voor de publieke scholen slechts 244. In vergelijking daarmee doen de SBNN-scholen het zo slecht nog niet. Maar ja, wat is goed en wat is slecht?

Private scholen scoren opvallend beter, ook in West Nyakach. Voor het eerst waren er in West Nyakach twee private scholen die deelnamen aan het KCPE-examen. In 1 van hen werd de uitslag geannuleerd van een onderwerp en behaalde derhalve geen volledige uitslag. De andere private school behaalde de eerste plaats in de divisie met een score van 315. Ook de andere school had bij niet annulatie waarschijnlijk in de top drie gestaan binnen de divisie. Deze scholen trekken goede leerlingen uit de publieke scholen weg omdat ouders er alles voor over hebben om een goed examenresultaat te halen. Dat is mogelijk doordat o.a de klassen kleiner zijn en de leerkrachten beter gecontroleerd worden door de baas van de school. Tel je het aantal kandidaten in deze twee private scholen mee, dan stel je vast dat het aantal kandidaten in het gebied ongeveer stabiel is gebleven (van 639 naar 627). Ook het aantal leerlingen in de publieke scholen wordt behoorlijk beïnvloed door de opkomst van de private scholen.

Daarnaast zijn ook in de ogen van SBNN een aantal onbegrijpelijke beleidsregels die het niveau van het onderwijs behoorlijk beïnvloeden, zoals ook het reeds vorig jaar reeds genoemde verbod op overzitten. Zonder goedkeuring van de ouders kan een kind niet gedwongen worden om over te zitten, ook al scoort het extreem laag. Dit kan leiden tot het feit dat er kinderen in klas 7 arriveren die nauwelijks de basisvaardigheden hebben. Dan overzitten is meestal te laat. Veelal scoort dat kind (vooral zij die al vanaf het begin van de schoolcarrière worstelen) na een herhaling van klas 7 niet veel beter. Uit dat slechte resultaat van overzitters in klas 7 concludeert het ministerie dat overzitten niet helpt en derhalve uitgebannen moet worden. Het levert in hun ogen immers toch niks op. Vergeten wordt dat een kind er veel meer aan zal hebben om bij eventuele problemen in een lagere klas, dat jaar over te doen in plaats van jaar na jaar te sukkelen en vervolgens weinig op te steken, met een erg lage score op het KCPE-examen tot resultaat. Kijk naar de resultaten van het KCPE-examen. Die zeggen genoeg. Het slagingspercentage is 57%. Dit soort beleidsmaatregelen zijn evenwel elementen waar een kleine organisatie als SBNN maar ook grote organisaties weinig aan kunnen veranderen.

Andere vaststellingen die mogelijk een rol spelen in de kwaliteit van het onderwijs:

- Leerlingen krijgen in West-Nyakach bij veel van de scholen tot klas 2 les in de moedertaal Luo. Vanaf klas 3 wordt overgeschakeld op de Engelse taal. Echter de kinderen hebben dan nog maar 2 jaar Engelse les achter de rug en hun kennis van die taal is op dat moment zeer zeker niet voldoende om volledig onderricht te worden in het Engels.
- Uit de resultaten van de diverse klassen blijkt dat deze met name vanaf klas 4 een duik naar beneden nemen. Wetende dat juist in klas 4, 5 en 6 onderwerpen aan bod komen die cruciaal zijn bij het eindexamen in klas 8.
- Sinds 2003 kent Kenia een vrij onderwijssysteem. Basisonderwijs is sindsdien gratis. Althans er wordt geen schoolgeld meer gevraagd. Toch zijn er voor de ouders – naast kosten voor het schooluniform, pennen, etc. – veelvuldig andere kosten. Met grote regelmaat worden leerlingen huiswaarts gestuurd omdat een verschuldigd bedrag niet is betaald. Het gaat in deze gevallen om bijv. bijdragen die geleverd moeten worden voor activiteiten zoals sporttoernooien en education days welke op initiatief van het Ministerie van Onderwijs worden georganiseerd. Daarnaast wordt van ieder kind ook maandelijks een bijdrage verwacht voor de supportstaf. Immers, de overheid voorziet per school niet in het benodigd aantal leerkrachten. Deze worden daarom door het schoolcomité aangevuld met supportstaf, maar die moeten wel op de een of andere manier betaald worden (something small). Verder omvat het Keniaanse onderwijssysteem veelvuldig momenten waarop leerlingen tussentijds getest worden. Voor deze examens moeten de ouders steeds een bijdrage leveren in de kopieer- en zetkosten. Al bij al vormen al deze bijdragen voor menigeen een grote drempel. En kun je twifelen of je nog van Free Education kunt spreken. Kinderen die naar huis worden gestuurd om geld te halen en daar bot vangen, verschijnen vaak dagen lang niet meer op school. Bij menigeen leidt dit uiteindelijk tot drop-out.
- De effectieve lestijd is en blijft een punt van zorg. Leerkrachten zijn vaak bezig met administratieve zaken die tijdens de lestijd worden uitgevoerd. Het Ministerie van Onderwijs is daar ook debet aan,

omdat zij om de haverklap - en om soms erg pietluttige dingen - leerkrachten naar hun kantoor in Pap Onditi roepen. Doch dit betekent voor leerkrachten van heel wat scholen dat zij bijna een dag daaraan besteden. Wanneer deze administratieve zaken op een efficiëntere manier zouden worden georganiseerd (bijv. combineren van dingen, het verzamelen van zaken door de Area Education Officer in plaats van elke scholen zaken naar het districtskantoor te laten brengen, etc.) zou veel winst worden geboekt wat betreft beschikbare lestijd. Ook een goede planning van het ministerie van diverse activiteiten en vergaderingen zou de effectieve lestijd ten goede kunnen komen. Nu wordt er vaak 's ochtends gebeld dat er die dag een vergadering is, of dat er op korte termijn een activiteit is. Hierop is dan direct een actie van het onderwijsteam nodig, waardoor het reguliere onderwijsrooster in de soep loopt.

- De motivatie van een redelijk aantal leerkrachten laat te wensen over. Het komt veelvuldig voor dat zij de leerlingen een opdracht geven en vervolgens richting lerarenkamer vertrekken om geruime tijd later pas terug in de klas te verschijnen.
- Onderwijstechnieken die geleerd zijn in de lerarenopleiding en tijdens de vele trainingen worden niet altijd in de praktijk gebracht. Veel leerkrachten hanteren een eenrichtingscommunicatie. Daarnaast is het gebruik van lijfstraffen nog erg gebruikelijk.

Activiteiten van de kwaliteitscoach om deze zaken aan te pakken.

De kwaliteitscoach van SBNN werkt evenwel in nauwe samenwerking met de mensen van het ministerie. Ook met name om hen toch aan te zetten om de controles in de scholen op te voeren. Want ook daar is nog een grote slag te slaan. Afwezigheden van leerlingen maar vooral ook van leerkrachten zijn nog altijd schering en inslag en worden als zeer normaal beschouwd. Het ministerie controleert er nauwelijks op en laat het zelf in de meeste gevallen toe, erger nog, in een aantal gevallen versterken ze het zelf door allerlei meetings en administratieve bepalingen die leerkrachten verplichten om andere dingen te doen dan les te geven in hun school.

Ook in 2012 probeert de kwaliteitscoach nog steeds de leerkrachten en ouders te motiveren om hun kinderen beter te begeleiden. Ook schoolcomités worden betrokken want ook het aantal drop-outs na klas 7 blijft zeer hoog. Monitoren van kinderen en persoonlijk begeleiden moet het aantal drop-outs verminderen. Wanneer leerkrachten en schoolcomités sneller en adequater reageren wanneer een kind veelvuldig afwezig is, kan het probleem worden aangepakt. Daarin vormt klas 7 de grootste drempel. Het verschil tussen het aantal leerlingen in klas 7 en het aantal leerlingen dat het volgende jaar in klas 8 verschijnt, is bij de 28 scholen in West-Nyakach bijna 200%. De helft haakt met andere worden af als ze naar klas 8 moeten overstappen. Onder deze drop-outs zijn een proportioneel groot deel meisjes. Het komt nog te vaak voor dat meisjes thuis worden ingezet om bij te dragen aan de basislevensvoorzieningen in plaats van dat zij naar school worden gestuurd, ze raken zwanger of worden uitgehuwelijkt. Daarnaast vormt voor een bepaalde groep de 1,000 kshs examengeld dat in klas 8 betaald moet worden een te grote barrière.

Door het blijven sensibiliseren van de gemeenschap wordt gehoopt hierin verandering te kunnen aanbrengen. Via het trainen van de leden van het schoolcomité, kunnen deze op hun beurt de ouders voorlichten. Maar ook via de bijeenkomsten van de lokale chiefs zal worden geprobeerd ouders het belang van onderwijs te laten inzien, ook en vooral voor meisjes.

Verder blijft SBNN zich inzetten tegen lijfstraffen op school en wordt meer en meer ingezet op training en coaching on the ground. Meer over de voorziene acties en activiteiten is terug te vinden in het jaarprogramma 2012 van SBNN.

Financien

De QAF ontving een maandsalaris van 16,000 kshs. Dit kwam voor 2011 op een totaalbedrag van **192,000 kshs**. Fundamenteel voor de werking van deze kwaliteitscoach is dat hij continue op de werkvloer is, met andere woorden dagelijks scholen bezoekt. Gezien de uitgestrektheid van het gebied en de gedeeltelijk lastig te bereiken locaties, is een deugdelijk vervoersmiddel voor deze functionaris essentieel. Gezien het terrein werd begin januari 2010 een motor aangeschaft. De verzekering kostte in 2011 **5,000 kshs**. Deze motor is eigendom van SBNN en is in bruikleen gegeven aan de QAF. Per maand is een bedrag ad. 3,000 kshs voor benzine- en telefoonkosten e.d. verstrekt. Over het gehele jaar 2011 is hieraan een totaal bedrag van **36,000 kshs** gependend. Om zijn administratie te kunnen bijhouden en om een tweetal vaste momenten per week beschikbaar te zijn voor de scholen, wordt een kleine werkruimte gehuurd voor de QAF. Totaal betaalde huur in 2011 bedroeg **22,000 kshs**. De overige kosten voor de QAF, oa. kantoomaterialen bedroeg **885 kshs**. In totaal bedroegen de werkingskosten (salaris, benzine, kantoor etc.) voor de QAF derhalve **255,885 kshs**.

Behaald resultaat

Indicator	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.3.Schoolbesturen (SMC)	<ul style="list-style-type: none"> • Een kwalitatief netwerk van schoolbesturen dat opkomt voor zijn rechten en de belangen van zijn kinderen en schoolomgeving. • Good governance • Er is een kwaliteitssysteem voor registratie en inventarisatie waardoor directie, bestuur en ook het ministerie weten hoe de scholen er voor staan inzake aanwezigheden, beschikbare materialen enz. Immers weten= meten. 	28 schoolcomités worden verder getraind <ul style="list-style-type: none"> - 359 schoolcomitéleden werden getraind - 28 schoolplannen werden gemaakt - Kwaliteitssystemen in 28 scholen werden verder uitgewerkt - Open dagen in 28 scholen -Organisatie SBNN –dag met verkiezing van de meest kindvriendelijke school.
6.4.Leerkrachten / Leskwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Elke klas, ook de ECD-klassen, heeft 1 betaalde leerkracht. De vrijwillige leerkrachten ondersteunen de betaalde leerkrachten maar nemen niet hun taken over. • De leskwaliteit is gestegen. 	<ul style="list-style-type: none"> -Aantal betaalde leerkrachten stijgt van 198 (2010) naar 210. - 276 leerkrachten (betaalde en vrijwillige) kregen extra training - Aantal afgestudeerden in W-Nyakach daalt van 638 naar 627 - Aantal afgestudeerden in publieke scholen daalt van 638 naar 591 - Aantal geslaagden (>250) publieke scholen daalt van 391 naar 337 - Aantal afgestudeerde meisjes t.o.v. afgestuurde jongens stijgt -Aantal geslaagde meisjes daalt t.o.v. aantal geslaagde jongens -Gemiddelde alle beste meisjes daalt/ gemiddelde beste jongens stijgt ten opzichte van 2010. - Lichte Stijging KCPE Mean Score t.o.v. 2010 - Kwaliteitssystemen in 28 scholen opgestart -Zes workshops in 28 scholen (= 168 workshops)
6.5.Lestijd	De effectieve lestijd is verhoogd met 50%.	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteitssystemen in 28 scholen opgestart (deel: lestijdregistratie. -Absenteïsme leerkrachten is afgenomen (in 2010 waren gemiddeld 49 leerkrachten afwezig, in 2011 waren dat er 35) -Er is nog geen registratie van de lestijden
6.6.Aanwezigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Het aanwezigheidspercentage van de leerlingen stijgt verder door naar 85%. • Het aanwezigheidspercentage bij de leerkrachten bedraagt 95% (enkel wettelijke afwezigheden zijn nog toegestaan). 	<ul style="list-style-type: none"> -Kwaliteitssysteem in 28 scholen opgestart (deel registratie aanwezigheid leerlingen en leerkrachten) -Absenteïsme leerkrachten is afgenomen (in 2010 waren gemiddeld 49 leerkrachten afwezig, in 2011 waren dat er 35) -Er is nog geen registratie van de lestijden

Conclusie kwaliteitscoach:

Het KCPE Resultaat voor 2011 is iets beter dan voor 2010. Het is echter een minieme verbetering. SBNN hoopt dat het tij hiermee gekeerd is en dat op termijn niet alleen het resultaat verbeterd maar dat er ook meer kinderen hun certificaat voor lager onderwijs halen en kunnen doorstromen naar middelbaar onderwijs. **Positief is alleszins dat het er op lijkt dat de verhouding meisjes/jongens langzaam aan naar een normale verhouding van 50/50 toegroeit. Minder positief evenwel is dat het resultaat van de meisjes gevoelig minder is dan dat van de jongens.**

Het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs is een proces van lange adem, waarbij aan meerdere randvoorwaarden moet worden voldaan om stapsgewijs verbeteringen te kunnen gaan meten. **Het beschikbaar hebben van realistische gegevens is daarbij essentieel, doch evenwel een moeilijk een ingewikkeld traject.** Mensen komen en gaan zonder dat daarover bevolkingsgegevens beschikbaar zijn, nemen kinderen mee. Kinderen verhuizen omwille van familiale zaken etc. SBNN probeert zelf die gegevens zo goed mogelijk in beeld te krijgen. Want met die gegevens kunnen de uitdagingen in kaart gebracht worden en kan een plan de campagne worden opgemaakt. Dit is echter een moeilijke en lange weg, die SBNN niet alleen kan doen.

Daarom is het bespreekbaar maken van bepaalde problemen of minder positieve gewoonten belangrijk. Training en voorlichting zijn daartoe de geijkte weg, waarbij er sprake moet zijn van teamwork tussen alle betrokkenen, zijnde het onderwijsteam, het schoolcomité, de leerlingen en de ouders. **De ingezette weg van trainingen en workshops zal in 2012 verder worden gezet. Daarbij zal ook getracht worden om de obstakels tot verbetering van de kwaliteit aan te pakken,** in de mate van het mogelijke voor een kleine organisatie als SBNN en SBNN Kenya.

3.1.4. Lesboeken & lesmateriaal

Jaarlijks krijgen de scholen een budget van de Keniaanse overheid voor de aanschaf van lesmaterialen, waaronder boeken. Dit budget is echter bij lange na niet toereikend. Een situatie waarbij ieder kind kan beschikken over een boek tijdens de verschillende lessen, lijkt in West-Nyakach een utopie. Het totale aantal boeken is bij vele scholen schrikbarend laag. Merendeels delen 3 kinderen 1 boek, maar in de lagere klassen loopt dit zelfs op tot 6 of meer kinderen per boek. Dit vormt zonder twijfel een belangrijke component in de kwaliteit van onderwijs.

In 2009 verstrekten SBNN aan de scholen in de Kodingo zone extra boeken en in 2010 was het de beurt aan de Bolo zone.

In 2011 werd eea verder gemonitord. Alle scholen werden bezocht en samen met de verantwoordelijk leerkracht werden de aantallen boeken – per leerjaar en per vak – in kaart gebracht. Bij sommige scholen was hiervan een deugdelijk register, bij andere scholen vroeg dit enige energie.

Er blijkt echter een aanzienlijk verschil te zijn in het ratio leesboeken/leerlingen tussen de verschillende scholen. Een ene groep scholen hanteert het beschikbare overheidsbudget voor de aankoop van lesboeken duidelijk anders dan de andere groep. In de eerste groep is er sprake van een redelijk acceptabele ratio (circa 2 kinderen per boek). Bij de tweede groep loopt de ratio op tot 6 kinderen per boek. Ook is er een groep scholen waar in bepaalde klassen (vaak de hogere) wel voldoende boeken beschikbaar zijn, maar in andere klassen (veelal de lagere) het aantal boeken erg laag is.

Doch daarvoor alle scholen dezelfde overheidsbijdrage (bedrag per leerling) geldt, lijkt de oplossing hem te zitten in het management. Om die reden heeft SBNN er voor gekozen om het beschikbare budget niet in te zetten voor de aankoop van lesboeken. Er wordt voorlopig de voorkeur aangegeven om aandacht te gaan schenken aan het verbeteren van het gebruik van het beschikbare overheidsbudget voor lesboeken.

Bijkomend probleem is dat veranderingen in het curriculum opgelegd door het ministerie er vaak voor zorgen dat boeken vervangen moeten worden.

In plaats daarvan is het SBNN-budget ingezet voor boeken en lesmateriaal waarvoor geen overheidsbudget beschikbaar is en welke bij zullen dragen aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. In de maand juni 2011 werden 68 wandkaarten aangeschaft met name met de thema's aardrijkskunde en biologie. Daarnaast waren er kaarten voor het kleuteronderwijs. Deze kaarten werden verdeeld over de scholen welke geen of zeer beperkte beschikking hadden over dit soort lesmateriaal. Dit betroffen in totaal 12 scholen.

Daarnaast werden in november 2011 nog 28 wandkaarten aangeschaft met als thema het menselijke lichaam, bedoeld voor de lagere klassen.

De kosten voor alle in 2011 aangeschafte wandkaarten bedroegen **13,250 kshs**.

Opvallend in het westen van Kenia – en met name in het gebied waar veelal Luo's leven – zijn de slechte resultaten voor het Kiswahili. Om de leerkrachten die dit vak geven wat meer handvatten te geven, werden in november 2011 in totaal 924 leesboeken in het Kiswahili aangeschaft. Deze werden op de SBNN-dag verdeeld over de 28 scholen.

Eerder werden reeds 350 storybooks in Kiswahili aangekocht die de scholen konden inzetten voor hun leeshoeken/ bibliotheken. Dankzij bijdragen van Stichting Graalhuis en Basisschool Sint Willibrordus uit Hulst konden in de maand juni 2011 leesboeken worden aangeschaft, Deze boeken werden gedoneerd aan de scholen die grote inzet en vooruitgang toonden om de leescultuur te bevorderen. Dit waren de Sangoro, Otho Abwao, Mboru, Ombugo, Nyadina, Nyawalo, Nyamanyinga, Andingo Opanga, Kobongo en Onwango Primary Schools.

De kosten voor deze Kiswahili boeken bedroegen in totaal **136,580 kshs**.

Overige uitgaven voor enkele specifieke aankopen (krijt, schrijfjes, een paar engels lesboeken en fotocopy van examenvragen bedroegen in totaal **6,593 kshs**.

In totaal werd derhalve voor lesmateriaal en boeken een bedrag besteed van 156,423 kshs

Behaald resultaat

Indicator	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.7.Lesboeken / lesmateriaal	Per schoolbank is 1 lesboek per vak ter beschikking. Dit loopt gelijk met de schoolbanken. D.w.z. in klas 7 en 8, 1 boek per vak per 2 leerlingen en in de overige klassen 1 boek per vak per 3 leerlingen.	-De registratie van de boeken werd geupdate in de 28 SBNN scholen - Verhouding leerlingen / aantal lesboeken per klas is niet verbeterd omdat ingezet werd op leesboeken en wallcharts – 1274 kiswahili leesboeken aangekocht. -Lesmateriaal aangekocht in de vorm van 96 wallcharts -Organisatie van workshops inzake talking classrooms en reading culture

Conclusie lesmateriaal en lesboeken:

Voldoende lesboeken is een belangrijke voorwaarde voor goed onderwijs. Een goed beheer en goede registratie van de boeken heeft enerzijds als positief effect dat boeken een langere levensduur hebben en anderzijds kan goed onderhoud worden welke boeken aangeschaft moeten worden.

Veranderingen in het curriculum zorgen er echter vaak voor dat boeken vervangen moeten worden. Dit gaat ten koste van het uitbreiden van het aantal boeken zodat de ratio leerlingen per boek niet positief wordt beïnvloed. **In 2011 werd geprobeerd om het beheer van de boeken in de scholen te verbeteren en werden niet nog eens extra boeken aangeschaft.** De afgelopen jaren hebben geleerd dat niet altijd tot een oplossing van het probleem leidt omdat het jaar erop het ministerie beslist dat er een nieuw boek moet gebruikt worden omdat er bijvoorbeeld een nieuw land bijgekomen is in de wereld. **In 2011 werd daarnaast extra aandacht besteed aan talking classrooms en aan het vak Kiswahili.** Dit gebeurde in de vorm van de organisatie van een workshop in elke school inzake talking classrooms waarin wallcharts natuurlijk een belangrijke rol spelen. Daarnaast werden vele leesboeken in Swahili aangekocht om het niveau van het Swahili te verbeteren. Wat is er immers beter dan het lezen als een taal geleerd moet worden. Ook inzake de **leescultuur werd een workshop georganiseerd.** Zie voor de workshops onder 3.1.3.

3.1.5. Schoolbibliotheken

Voor de kinderen – en ook de volwassenen - in het gebied is lezen een luxe. Door het gebrek aan boeken heerst er geen leescultuur in het gebied. Enkel in de klas wordt een beetje gelezen, als er dan al een boek binnen handbereik is. Het lezen van informatieve boeken of gewoon een spannend boek, was er niet bij op school. De leesvaardigheid laat dan ook vaak te wensen over. De bibliotheek vormt daarin een belangrijke speler. Een kind dat gewend is te lezen, zal daarvan zeker profijt hebben tijdens het studeren. Daarnaast is het sowieso goed voor de ontwikkeling van kinderen. Het plezier van lezen bevordert de alfabetisering en stelt hen in staat een goede basis van kennis en bewustzijn te leggen. Lezen verdient dan ook te worden gestimuleerd. Niet enkel voor kinderen, maar zeker ook voor volwassenen. Velen hebben in het verre verleden wat onderwijs gevolgd, maar wanneer daarna niet meer wordt gelezen, verzandt deze kennis. Het lezen van een boek of gewoonweg de krant kan daarin een positieve rol spelen. Door het creëren van de leeshoeken cq. inrichten van de bibliotheekruimten zullen de leerlingen hun leesvaardigheden vaker en beter kunnen oefenen.

Het bevorderen van de leescultuur heeft nog een belangrijke andere peiler. In West-Nyakach krijgen de kinderen in de eerste 2 leerjaren van de basisschool les in hun moedertaal, het Luo. Vanaf klas 3 wordt echter overgeschakeld naar het Engels en dat zorgt voor velen voor grote problemen. De kennis van de Engelse taal is op dat moment vaak gewoon nog niet voldoende om de leerkracht te kunnen begrijpen wanneer deze de instructies in het Engels geeft. Mede daarom is het stimuleren van lezen in het Engels extra belangrijk.

In 2010 is alle overige scholen – waar geen bibliotheekruimte is - van de West-Nyakach onderwijsdivisie een leeshoek gecreëerd, waar leerlingen na lestijd en/of geïntegreerd in het lesrooster kunnen lezen. Hiervoor is in iedere school - die niet beschikt over een aparte bibliotheekruimte - een boekenkast voorzien.

In 2010 vond op initiatief van de kwaliteitscoach een training plaats om per school een docent te trainen voor het bibliotheekwerk. De ene school was er in het voorjaar 2011 al wat beter mee op pad dan de andere. Om op alle scholen de leescultuur te bevorderen, werd per school het bibliotheekwerk geanalyseerd. Gericht werden de leerkrachten gecoacht in de organisatie van het geheel. Bedoeling was om naast het lezen op school, ook zoveel mogelijk te bewerkstelligen dat kinderen een boek per week mee naar huis mogen nemen om het daar te lezen. Het ondersteunen en stimuleren van het bibliotheekwerk vond plaats in juni-juli 2011. In het 3^e trimester werd vervolgens een opvolgingstraject doorlopen om te bezien hoe het bibliotheekwezen in de scholen zich evalueerde. Ook werden Kiswahili boeken aangeschaft. Zie 3.1.4.

Boeken van Read to Grow

In 2011 mocht SBNN voor de 3^e keer een donatie boeken ontvangen van Read to Grow. Deze 4.000 Engelstalige boeken werden op 17 februari 2011 van Read to Grow ontvangen en – dankzij een ondernemer uit het Brabantse Cuijk - in een container per schip naar Mombasa worden getransporteerd. Vervolgens ging het over de weg naar Nairobi. Daar arriveerden de boeken begin augustus 2011. Aansluitend werd het laatste traject afgelegd – van Nairobi naar Kolweny. De boeken werden opgeslagen in de Sangoro Primary School. In de periode van september t/m november 2011 werden de boeken verdeeld over de basisscholen in de West-Nyakach. Scholen die vooruitstrevend bezig waren met de leescultuur kregen daarbij voorrang. De scholen die wat achter bleven kregen in 2^e instantie om hen aan te moedigen de leescultuur verder te bevorderen.

De kosten voor het transport van deze 4.000 boeken van het depot van Read to Grow naar Cuijk bedroegen € 66,53. Dit werd door een koerier uitgevoerd.

De kosten voor het transport van deze boeken (met name inklaringskosten en kosten voor het vervoer van Nairobi naar Nyakwere) bedroegen **76250 kshs.** (zie ook 3.4.)

SBNN-bijdragen aan bibliotheken

Daarnaast werd in 2011 een budget voorzien voor scholen die hun schoolbibliotheek / leeshoek verder vorm gaven.

Zo creëerde de Sangoro Primary School op eigen krachten een bibliotheekruimte. Zij gebruiken daarvoor hun 9^e klaslokaal. Naast de SBNN-boekenkast werd er gebruik gemaakt van schoolbanken.

SBNN ondersteunde dit initiatief door hen in juli/augustus 2011 5 tafels, 40 stoelen en 3 boekenrekken voor de bibliotheek te schenken. Daarnaast werd de bibliotheekruimte geschilderd. In totaal werd **80,440 kshs** gespendeerd aan de bibliotheek van Sangoro.

Dankzij een bijdrage van het Goede Doelenwinkeltje uit Delft kon SBNN in augustus/september 2011 de Nyawalo Primary School verder voorzien van meubilair. Er werden 37 stoelen aangeschaft en een lokale timmerman maakte 6 grote tafels. Verder werd een wand met boekenkasten gemaakt. De bibliotheekruimte kreeg ook een schilderbeurt. In totaal werd **100,225 kshs** gespendeerd aan de bibliotheek van Nyawalo.

De Onego Primary School had met eigen kracht een kleine leesruimte ingericht in een lemen onderkomen. Door een donatie van Stichting Bouw voor Bouw en door een aanvullende donatie van een particulier kon deze lemen ruimte in de zomer 2011 worden vervangen door een gemetseld exemplaar. Op 1 augustus 2011 werd gestart met de werkzaamheden. Eind augustus 2011 konden de ramen en deuren worden geplaatst en 1^e helft september 2011 werd het gebouw gepleisterd. Tijdens de bouwwerkzaamheden maakte een lokale timmerman 6 tafels, 3 boekenrekken en werden er 50 stoelen aangeschaft. Op 29 september 2011 werd de bibliotheek in gebruik genomen. Er werd **446,545 kshs** gespendeerd aan de bouw van de bibliotheek van Onego en **95,840 kshs** voor de inrichting.

Ook de Mbora Primary School werd het bibliotheekwerk goed opgepakt. Ook al ontbreekt het deze school aan een aparte bibliotheekruimte, toch werd enthousiast gewerkt aan het bevorderen van de leescultuur op de school. Om dat te stimuleren werd een grote tafel gemaakt. Deze kostte **3,000 kshs**.

Verder werden er nog een paar kleine kosten gemaakt (transport en een registratieboek) ten bedrage van **2,085 kshs**.

Totaal bibliotheekwerk

Het totaal bedrag dat SBNN inzette voor bibliotheekwerk bedroeg **279,590 kshs**, exclusief de kosten aan het Read to Grow project en de bouw van de bibliotheek van Onego PS. Deze laatste twee projecten werden zonder geld van Impulsis uitgevoerd. De boeken van Read to Grow werden getransporteerd met eigen SBNN-geld. De bibliotheek van Onego werd gebouwd met externe gelden van een stichting en een particulier aangevuld met SBNN-geld. Voor de inrichting van de Onego-bibliotheek werd wel gebruik gemaakt van de Impulsis-bijdrage.

Behaald resultaat

Indicator	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.8. School-bibliotheek	Elke school heeft een goed georganiseerde schoolbibliotheek waar ook de mensen uit de schoolomgeving gebruik van kunnen maken.	<ul style="list-style-type: none"> - 13 scholen (van de 28) hebben ondertussen een schoolbibliotheek (2000 kinderen) - 15 scholen hebben een leeshoek - Het aantal leesboeken in de bibliotheken en leeshoeken werd verhoogd met 4000 eenheden (gift Read to Grow) - KCPE-resultaat stijgt lichtjes - Trainingstraject door kwaliteitscoach inzake leescultuur

Conclusie schoolbibliotheken:

Alle scholen in West Nyakch beschikken nu over een bibliotheek of een vorm van leeshoek. Diverse leesboeken van diverse leesniveaus zijn nu voorhanden. Volgende stap is het adequate gebruik van deze faciliteiten bevorderen. Naast het uitbreiden van het aantal boeken – waarbij met name het eenvoudige leesniveau bij de scholen die enkel een leeshoek hebben (en nog geen volwaardige bibliotheek) nog aanvulling verdient – vraagt het coachen en trainen van het onderwijsteam aandacht om deze boeken te integreren bij het lesgeven. **Tijdens de workshop werd daar dan ook uitgebreid bij stilgestaan.**

Er zijn nu in totaal **11 scholen in de West-Nyakach divisie die een aparte volwaardige bibliotheekruimte hebben.** In de Kodingozone zijn dat de Nyakwere Primary school, Nyawalo PS, Nyong'onga Primary School, Sangoro PS, Onego PS en de Aomo Primary School. In de Bolo zone zijn er bibliotheekruimten in de Sint Theresa Bolo Primary School, Rachier Primary School, Sint Agnes Obanda Primary School, Sint Mairead Oriang' Primary School en de Apondo Kasaye Primary School. Daarnaast werd in 2011 in de Sango Buru Primary School en Ombugo PS een voorzichtige start gemaakt met een bibliotheekvoorziening. De anderen, **in totaal 15 scholen maken gebruik van de leeshoeken** en lenen vandaar uit hun boeken uit. Dat is meestal een klaslokaal, of deel ervan of een andere ruimte zoals bijvoorbeeld het lerarenkantoor uitgerust met boekenkast en aantal boeken.

3.1.6. Eindexamen

Op vraag van de scholen heeft SBNN in 2009 en 2010 een aantal zogenaamde proefexamens betaald. Onderwijskundig kan worden gesteld dat dit de kinderen niet altijd helpt omdat ze eigenlijk op die manier getraind worden om examen te doen. Bovendien worden door het ministerie en andere instanties reeds diverse examens en proefexamens georganiseerd. Daarom besliste SBNN om vanaf 2011 geen geld meer investeren in proefexamens. Tijdens de testexamens worden leerkrachten en leerlingen zwaar belast qua tijd. Tijd die zij op dat moment ook niet aanwenden om les te geven / te volgen. Leerkrachten gebruiken namelijk lestijd om de examens op te stellen, om te zorgen dat deze geprint worden, om deze te controleren etc. Daarnaast ontbreekt het aan effectieve evaluatie van de examens. Regulier zijn er iedere trimester testexamens. Dit lijkt meer dan voldoende om te weten waar een kind staat in het leerproces en om te kunnen bezien welke onderdelen van de lesstof extra aandacht vragen. Zoals reeds aangegeven onder 3.1.3 is het eindexamen resultaat in de 28 scholen van SBNN iets beter dan in 2010. Te betwijfelen valt evenwel of dat komt door de vele testexamens. Voor een meer volledige analyse van de examenresultaten zie 3.1.3.

Behaald resultaat

Indicator	Verwachte situatie in 2015 (strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.9.Eindexamen (KCPE)	<ul style="list-style-type: none"> • De output van afgestudeerde studenten in het examenjaar is in 2015 is verdubbeld in alle scholen ten opzichte van 2008. • Het aantal meisjes dat uitstroomt is gelijk aan het aantal jongens • Het gemiddelde resultaat tijdens het eindexamen moet ondanks de stijging van afgestudeerde leerlingen minstens gelijk blijven. De resultaten van de meisjes zijn daarbij evengoed als die van de jongens. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal afgestudeerden daalt van 629 naar 638 - Aantal geslaagden daalt van 391 naar 337 - Aantal afgestudeerden in de publieke scholen daalt - Aantal afgestudeerde meisjes t.o.v. afgestuurde jongens stijgt -Aantal geslaagde meisjes daalt t.o.v. aantal geslaagde jongens -Gemiddelde alle beste meisjes daalt/ gemiddelde beste jongens stijgt ten opzichte van 2010. - Lichte Stijging KCPE Mean Score t.o.v. 2010

Conclusie Eindexamen:

Het onderwijssysteem in Kenia is nog altijd sterk gefocust op examens. Hoe meer testmomenten, hoe beter. Er kan echter niet worden geconcludeerd dat het aantal testmomenten een positief effect heeft op het KCPE-resultaat. Wel wordt vastgesteld dat deze vele testmomenten vooral ook ten koste gaan van de effectieve lestijd. In plaats van financieren van testexamens wordt door SBNN ingezet op verbetering van de kwaliteit, verhogen van lestijd en verbetering van de leescultuur (zie 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4 en 3.1.5.) . Dit zal op lange termijn moeten leiden tot betere resultaten.

3.1.7. Vakopleiding

In West-Nyakach is een vervolgopleiding voor velen een probleem. Soms kunnen mensen het schoolgeld voor de middelbare school niet betalen en soms is het schoolresultaat niet toereikend voor een vervolgopleiding op middelbaar niveau. Voor deze kinderen zou een technische vervolgopleiding een oplossing kunnen bieden. Doch deze zijn helaas in West-Nyakach niet voorhanden. Er zijn geen technische vakopleidingen. De gemeenschap ambieert de realisatie van een dergelijke opleiding om zo de kinderen die nu buiten de boot vallen een handvat voor de toekomst te bieden.

Nabij de St. Patrick's Obange Primary School is een school voor vakopleidingen in aanbouw. Dit project wordt vormgegeven door een lokaal comité. In het voorjaar 2010 was de eerste ruimte van deze polytechniek gereed. In het najaar 2010 kon werd gestart met de bouw van de 2e klas. Dit was mogelijk dankzij een bijdrage van het Keniaanse CDF-fonds. In 2011 is het tweede klaslokaal afgewerkt. De Polytechnic is nu klaar om te starten.

Behaald resultaat

Indicator	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.10.Vakopleiding	Na de basisschool kunnen kinderen die niet terecht komen in het middelbaar onderwijs, een technische vakopleiding volgen in het werkgebied van SBNN.	Bij de Obange Primary school wordt een vakopleiding ontwikkeld. 2 klaslokalen zijn ondertussen klaar.

Conclusie:

De gemeenschap en overheid via het CDF-fonds onderstrepen het belang van een vakopleiding en zijn nog steeds bezig om in het werkgebied van SBNN een eerste instituut in het gebied te realiseren.

Eind 2011 waren vlak bij de Obange Primary School twee klaslokalen klaar om te starten met een Polytechnic. SBNN zal echter zelf niet actief gaan inzetten op dit domein, omdat daardoor het risico ontstaat dat de lokale partijen op hun lauweren zouden gaan rusten. Uitgangspunt is dat de lokale partijen het project afwerken en SBNN zelf ter zake geen initiatief zal nemen. Dat wil evenwel niet zeggen dat SBNN het geen onbelangrijke ontwikkeling vindt. Het zal hopelijk vele kinderen die om wat voor reden dan ook niet terecht kunnen in het reguliere middelbare onderwijs een kans geven op een toekomst. SBNN houdt de ontwikkelingen in de gaten en zal indien nodig een financieel of materieel handje toesteken, mocht blijken dat de overheid en/of het lokale comité tegen een probleem aanlopen. Hopelijk gaat de polytechnic in 2012 van start.

3.1.8. Totaal kwaliteitsprojecten

Het totaal gespendeerde bedrag voor kwaliteitsprojecten bedroeg **3,247,550 kshs**. De meeste projecten werden uitgevoerd door lokale aannemers, die daarvoor bijna altijd lokale werkmensen en vakmensen in hebben gezet. Ook een deel van het materiaal werd lokaal ingekocht. Dit betekent dus dat de projecten ook een belangrijke impuls betekenden voor de lokale economie. Daarnaast werd een kwaliteitscoach aangesteld en betaald door SBNN en werden vele leerkrachten en comiteleden getraind en verder opgeleid.

3.2. Gezondheidsprojecten

In West-Nyakach zijn diverse elementen die de gezondheid van de bewoners – en in het bijzonder de kinderen – negatief beïnvloeden. Het HIV-virus en gebrek aan schoon drinkwater en schoon sanitair bedreigen de gezondheid van velen. SBNN zet zich vooral in om in de scholen en hun omgevingen aan deze sanitaire en gezondheidszaken iets te doen. Wat betreft het water, sanitair & hygiëne (WSH) werd het in 2009 ingezette programma in 2011 mede door een extra bijdrage van Impulsis verder gezet. SBNN durft evenwel niet spreken van afronden. Hoewel het betreffende programma zo goed als afgerond is, is het werk op het vlak van WSH allesbehalve klaar. SBNN zal zich de komende jaren dan ook blijven inzetten voor een beter WSH-beleid.

Inzake HIV/AIDS werden de door SBNN opgezette HIV-voorzieningen verder in stand gehouden en meer gericht op de integratie in de scholen en bestaande gezondheidsvoorzieningen binnen het SBNN-werkgebied.

3.2.1. Water, sanitair & hygiëne projecten

In Kenia heeft slechts 42% van de bevolking de beschikking over schoon drinkwater. Het overige gedeelte van de bevolking moet leven zonder deze basisvoorwaarde voor een goede gezondheid. Zij gebruiken water uit rivieren en waterplassen. Daarnaast vangen zij regenwater op in alle voorhanden zijnde voorwerpen. Zo ook in het SBNN-werkgebied. De kans op gezondheidsproblemen vanwege het gebruik van vervuild drinkwater is onrustbarend groot in het gebied.

Na een oriëntatie en studiebeperide van ruim 3 jaar lanceerde SBNN in 2009 haar Water, Sanitair & Hygiëne project. Dit programma wordt bij de scholen uitgevoerd. De lokale partner van SBNN hierin is Lake Victoria South Water Services Board (LVSWSB). Het project omvat een "software" gedeelte, zijnde het bewustwording- en trainingstraject, en een "hardware" gedeelte, zijnde het verstrekken en realiseren van de benodigde voorzieningen. Om het beste resultaat te bereiken lopen beide projectgedeelten hand in hand. Een school die niet openstaat en zich wilt inzetten voor het bewustwording- en trainingstraject participeert niet in het project, waarbij de voorzieningen (watertank, sanitair) worden verbeterd.

Het WSH-project is een meerjarenproject. Het is eigenlijk een continu proces want nooit volledig afgerond zal worden. In 2009 en 2010 werden reeds verschillende onderdelen van het project uitgevoerd. Tijdens deze fasen werden de grootste noden bij de scholen geledigd inzake watertanks en toiletten.

Eind 2010 werd de actuele situatie bij de scholen opnieuw in kaart gebracht. Daarbij werd ook het aantal leerlingen meegenomen en werd een goed inzicht gekregen in de stand van zaken en werden de kritische punten in beeld gebracht. Aan hand van dat overzicht en die gegevens werd in samenspraak met SBNN Kenya beslist om in 2011 volledig in te zetten op het bouwen van toiletten en het bewustzijn te versterken via training en het versterken van de zogenaamde Health clubs in de scholen. Het streven was om in 2011 de scholen zelf verantwoordelijk te maken voor de hygiëne in hun school ook omwille van de duurzaamheid van de toiletten en de watertanks.

Bewustwording, training en healthclubs

Uit meerdere zaken blijkt dat er nog veel winst te behalen valt wat betreft bewustwording en training op het gebied van water en sanitair. Ook bij de technische controle van bestaande watertanks en latrines blijkt slecht onderhoud (o.a. door onwetendheid) ten grondslag te liggen aan defecten. Het bewustwordings- en trainingstraject is een onderdeel van het Water, Sanitair & Hygiëne project. In 2010 werd in de Kodingo zone door LVSWSB een eerste training verzorgd om het bewustzijn en de kennis over hygiëne te vergroten. Deze training werd gegeven aan docenten welke op hun beurt in hun school een hygiëneclub oprichtte.

Voorzien was dat in 2011 de lokale partner LVSWSB eenzelfde traject zou doorlopen bij de scholen in de Bolo zone. Helaas bleef dit achterwege. Gebrek aan financiële middelen werd als reden naar voren geschoven. Gezien het grote belang van deze training pakte SBNN dit daarom zelf op. Net als de scholen in de Kodingo zone in 2010, kregen de scholen in de Bolo zone 2 plastic watercontainers; eentje voor de distributie van drinkwater en eentje voor handwassen. Hiervoor werd **10,800 kshs** gependend. Daarnaast werd in 2011 de werking van de healthclubs herzien en opgefrist tijdens de workshops welke onder het motto "into practice" (zie onder 3.1.3.) in alle 28 de basisscholen plaatsvonden. Tijdens deze workshop werden alle scholen voorzien van 2 grote vuilbakken voorzien. Deze kostten **45,900 Kshs**.

Gezegd moet zijn dat sinds medio 2011 de schoolterreinen aanzienlijk schoner zijn. Bij een behoorlijk aantal scholen is zelfs te stellen dat de terreinen volledig schoon zijn. Daarnaast zijn ook de

klaslokalen en ook de toiletten stukken schoner. Om die reden kregen alle healthclubs ter stimulering T-shirts met daarop "healthclub" en de naam van hun school (zie onder 3.1.3.). Deze kosten **184,500 Kshs**. Elke school kreeg 15 T-shirts.

Sanitaire voorzieningen

In 2009 en 2010 werden door SBNN 110 toiletten gerealiseerd. Daarmee werd de ergste nood op de scholen in West-Nyakach geëdigd, doch daarmee was nog geen bevredigende situatie bereikt. De situatie bij de scholen werd in 2011 opnieuw in kaart te gebracht en daarbij werd ook het aantal leerlingen meegewogen. Op die manier werd een goed inzicht gekregen in de stand van zaken en werden de kritische punten in beeld gebracht. Aan hand van dat overzicht en die gegevens werden in 2011 onderstaande scholen voorzien van nieuwe of gerenoveerde toiletten. Al deze werkzaamheden werden uitgevoerd door lokale aannemers. Daar waar sprake was van nieuwbouw, stonden de schoolcomités in voor het graven/hakken van een zo diep mogelijk gat.

In de Kodingo zone werden de volgende toiletprojecten behorende bij fase 7, 8 en 9 uitgevoerd:

Sangoro Primary School:	1x 2 voor jongens	1x 2 voor meisjes	
Bala Primary School:	1x 1 voor jongens		
Nyadero Primary School:	2x 2 voor jongens		
Otho Abwao Primary School:			1x 2 voor leerkrachten
Mbora Primary School:			1x 2 voor leerkrachten

In de Bolo zone werden de volgende voorzieningen gerealiseerd behorende bij fase 7, 8 en 9:

And. Opanga Primary School	1x 2 voor jongens	1x 2 voor meisjes
Ombugo Primary School		2x 2 voor meisjes

In fase 10 werden nog de volgende sanitaire projecten gerealiseerd:

Nieuwbouw

Mbora Primary School			1x 2 voor leerkrachten
Sangoro Primary School	1x 2 voor jongens		
Bala Primary School			1x 2 voor leerkrachten
Onego Primary School	1x 2 voor jongens		
Thurdibuoro Primary School		1x 2 voor meisjes	
Otho Abwao Primary School		1x 2 voor meisjes	
St Agnes Obanda Prim. School		1x 2 voor meisjes	
Abwao Primary School	1x 2 voor jongens		

Renovatie

Nyongonga Primary School	Renovatie alle toiletten in totaal 4 tweedeurs (4 deuren voor jongens, 4 voor meisjes)
Nyawalo Primary School	Renovatie 2 4-deurs toiletten (4 voor jongens & 4 voor meisjes)
Nyakwere Primary School	Renovatie 3 2-deurs toiletten (2 voor jongens & 2 voor meisjes & 2 voor leerkrachten)

Het totaal aantal nieuw gerealiseerde toiletten in 2011 kwam daarmee neer op 19 toiletten met in totaal 37 deuren, 8 voor jongens (15 deuren) & 7 voor meisjes (14 deuren) en 4 voor leerkrachten (8 deuren). Daarnaast werden 9 toiletten met in totaal 22 deuren gerenoveerd (10 deuren voor jongens, 10 deuren voor meisjes en twee deuren voor leerkrachten).

In totaal werden dus 57 extra toiletten gecreëerd.

Totale kosten hiervoor bedroegen **1,152,405 kshs**. De gemiddelde prijs voor een toilet bedroeg derhalve 20,218 kshs.

TOTAAL WSH-project

. Watercontainers	10,800 kshs
- Vuilnisbakken	45,900 Kshs.
- T-shirts healthclubs	184,500 Kshs.
- Toiletten	1,152,405 kshs.
TOTAAL	1,393,605 kshs

Behaald resultaat

Indicator	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.11.Toiletten	Er zijn voldoende toiletten op school voor de aanwezige leerlingen.	-37 toiletten gebouwd -22 toiletten gerenoveerd - Trainingstraject door SBNN via workshop inzake hygiene en onderhoud
6.12.Watertanks	De scholen beschikken over voldoende watertanks	-
6.13.Healthclubs	<ul style="list-style-type: none"> • Alle scholen hebben een goed functionerende water- en sanitatieclub, die vanuit de school instaat voor het sanitair en water op de school. • Sanitatie en hygiëne maakt deel uit van het lespakket in de lagere scholen. 	-28 scholen hebben een healthclub - 420 leerlingen zijn lid van een healthclub in hun school. - Lespakket in de basisscholen omvat sanitatie & hygiëne - Trainingstraject door SBNN via workshop inzake hygiene en onderhoud -56 vuilbakken (2 per school) voor schoolterreinen

Conclusie:

Alle 28 scholen in de West-Nyakach onderwijsdivisie beschikten vorig jaar over tenminste 1 functionerende watertank. Sommige zijn -met name oude ferrocement tanken - wel aan renovatie of vervanging toe. Daarin zal in 2012 aandacht besteed worden.

In 2011 werd de sanitaire situatie in de basisscholen in West Nyakack aanzienlijk verbeterd door de bouw van 37 nieuwe toiletten en renovatie van 22 toiletten.

Bij de publieke scholen in West Nyakach wordt nu volop gewerkt met een actieve hygiëneclub. Zij moeten zorgen voor een goed beleid op het gebied van drinkwater, sanitair en hygiëne. In 2011 werden de healthclubs verder getraind om hun taken volwaardig te kunnen oppakken. Ook werden de scholen voorzien van T-shirts om de identificatie en de motivatie van de actieve leerlingen te versterken.

Voor de realisatie van de hierboven beschreven projecten werden de gelden ingezet van Wandelen voor Water en een extra toelage van Impulsis.

Ook in 2012 zal SBNN Kenya de nodige aandacht geven aan WSH en meer projecten uitvoeren ter verbetering van de WSH in West Nyakach.

3.2.2. Aids / HIV

Ook in 2011 was de ambitie om het bewustzijn met betrekking tot HIV te vergroten, de kennis over hoe besmetting met HIV kan worden voorkomen te vergroten, het aantal besmettingen met HIV te reduceren en een positievere levensinstelling te bewerkstelligen bij met name de HIV-positieven, de zieken en de getroffen families.

De VCT is de plek waar mensen terecht kunnen voor informatie, voor advies, voor counselgesprekken, voor een test, voor nazorg, voor condooms en voor een luisterend oor. Sinds 23 oktober 2006 is de VCT Nyakwere operationeel. In juni 2008 werd een 2^e branche gestart bij de dispensary Sango Rota. Begin 2010 is daar een aparte nieuwe werkruimte in gebruik genomen, waardoor het nijpende tekort aan ruimten werd verkleind. Sindsdien draait de VCT-voorziening in Sango Rota bijzonder goed. Vanaf 21 juni 2011 is een 3^e locatie opgenomen. Dit is een VCT-site geïntegreerd bij de Kusa dispensary in Kolweny. Dit sloot aan bij het streven van SBNN om het VCT-werk meer en meer onder te brengen in bestaande medische faciliteiten, en langzaam de stand-alone voorziening in Nyakwere af te bouwen. De bijzonder goede ervaringen bij de Sango Rota dispensary speelden hierbij ook zeker een rol.

Bij dit alles werken de counselors samen met een team van circa 15 vrijwilligers. Deze volledige groep (inclusief counselors) staat geregistreerd als community based group (CBO) en draagt de naam Nyakwere Health Resource Center. De leden van de groep zijn deels zelf HIV-positief. Anderen hebben in hun nabijheid te maken met de ziekte. Ondertussen zijn de leden van deze groep allemaal reeds op diverse wijzen getraind (mede dankzij de bijdragen van Amref). Zo vormen zij het verlengstuk van de beide HIV-counselors in het dagelijkse werk en met name ook in het veldwerk.

Alle diensten die het VCT biedt zijn gratis. Het VCT kan rekenen op positieve commentaren van o.a. DASCO en MOH.

Het vestigen van de VCT in twee lokale gezondheidsvoorzieningen - de Sango Rota dispensary en Kusa dispensary- is zeker geslaagd. Er is sprake van een goed lopende samenwerking tussen de verpleegkundigen en de SBNN VCT-counselors. Ze vullen elkaars werk prima aan. Wat niet is geslaagd, is de overdracht van het VCT-personeel naar deze overheidsinstantie. Dit blijkt vooralsnog nog altijd niet haalbaar. De Keniaanse overheid heeft daartoe geen middelen beschikbaar gesteld. Ook een overdracht naar cq. een intensere samenwerking met andere organisaties is nog niet gelukt. Wel kampen de VCT nog altijd met diverse tekorten omwille van geen toevoer vanuit het ministerie. Denk aan aidsremmers, synthetische handschoenen, condoms en vooral ook de test kits (om mensen te testen) bleken vaak niet voldoende voorradig.

In het VCT waren tot september 2011 3 counselors werkzaam, te weten: Caren Ouko, Raphael Kissinger en Mercy Auma. Caren Ouko en Raphael Kissinger waren reeds meerdere jaren werkzaam als VCT-counselor. Mercy was aanvankelijk gestart als receptionist – maar sinds het behalen van haar diploma Counseling & Testing is zij werkzaam als volwaardig counselor. Met ingang van 1 september 2011 verliet Raphael Kissinger het Nyakwere Health Resource Centre. Met het oog op het afbouwen van structurele kosten en het steeds meer implementeren van het VCT-werk in bestaande medische voorzieningen, werd besloten hem niet te vervangen. Vanaf 1 september tot 31 december 2011 werkten Caren Ouko en Mercy Auma in een roulerend systeem samen en bemensten de 3 VCT-locaties. Zij werden daarbij bijgestaan door een vrijwillige counsellor die naast receptie ook testen en counseling doet.

Voor de salarissen werd in totaal **296,225 kshs** uitgegeven.

Voor de pensioenregeling werd in totaal **5,000 kshs** uitgegeven.

Andere uitgaven voor VCT vindt u onderaan dit hoofdstuk.

Caren Ouko en Raphael Kissinger startten in 2009 met een trainingstraject. Caren Ouko behaalde op 10 december 2010 het Higher Diploma in Psychological Counselling. Zij volgde deze opleiding bij het Kenya Institute of Professional Counselors in Kisumu. Raphael Kissinger behaalde in het voorjaar 2011 het diploma HIV and Aids counseling and testing – clinical settings. Deze opleiding volgde hij bij Liverpool VCT in Nairobi.

Daarnaast werden de counselors in de gelegenheid gesteld een aantal cursussen te volgen op uitnodiging van het ministerie of ngo's.

Alle kosten werden echter in 2010 reeds betaald.

In 2011 werden in totaal 4701 personen getest. Deze werden getest in het VCT Nyakwere, dispensary Sango Rota, de dispensary Kusa en tijdens het veldwerk en bij activiteiten. Daarvan waren 511 personen positief. Het besmettingspercentage lag derhalve op ruim 11%. Benadrukt moet worden dat dit besmettingspercentage niet impliceert dat een 11% van de inwoners positief is. Er zijn nog altijd veel personen die hun HIV-status niet kennen. Van de 4701 geteste personen werden er meer dan de helft getest buiten de VCT-centers, namelijk 2485 personen, zijnde bijna 53%. Dit geeft aan dat je de mensen in hun eigen omgeving moet opzoeken en hun daar moet overtuigen om hun status te leren kennen. Ze komen niet vanzelf naar het VCT-kantoor. Het Amref project en de sportactiviteiten zijn daarom geslaagde initiatieven om aan te tonen dat het veldwerk belangrijk is.

Vanaf oktober 2006 tot en met december 2011 werden in totaal reeds 15543 personen getest. Het lijkt erop dat de besmettingsgraad naar beneden loopt. In 2010 was nog 17% positief, in 2011 bedroeg dat nog 11%. Alles lijkt erop te wijzen dat er een daling is.

Continuering van het VCT-werk in het gebied is noodzaak om het virus een halt toe te roepen. Nationaal bestaat de visie dat de belangrijkste weg om het virus aan te vechten is dat iedereen zijn/haar status kent. Daarnaast is het van belang dat de mensen op een of andere manier kennis opdoen over het HIV-virus en hoe zichzelf er tegen te wapenen of hoe er op een positieve manier

mee te leven. SBNN onderschrijft die visie en maakt zich dan ook sterk voor de voortzetting van het VCT-werk in het gebied. Een ander positief element is de zeer lage besmettingsgraad bij de jongeren. Tijdens de sportwedstrijden worden vooral jongeren getest en bij hen is het percentage nauwelijks 2%.

Belangrijk bij het werk van de counselors was ook in 2011 het veldwerk. Enerzijds werd de zogenaamde huis-tot-huis manier van counselors toegepast. Anderzijds werd ingesprongen op activiteiten en bijeenkomsten van allerhande groepen en organisaties. Dit kon in 2011 wederom extra body worden gegeven dankzij een budget dat werd ontvangen van Amref Maanisha. De toekenning van deze bijdrage van 550,000 kshs voor 2011 en 2012 is geheel toe te schrijven aan de beide counselors. Zij dienden dit voorstel – net als in 2010 - eigenhandig en met succes in bij Amref. Amref betaalde het bedrag in 4 schijven. Tussentijds werd steeds verantwoording afgelegd door de counselors. Het budget was o.a. bestemd voor outreach (veldwerk) en mobilizatie, steun aan aidswezen (o.a. uniformen), trainingen, Home Based Care, monitoring en evaluatie en PLHIV support.

Ook SBNN zette in 2011 middelen in om het veldwerk van de counselors te stimuleren en in breder opzicht mogelijk te maken. De samenwerking met de scholen vormden hierbij de rode draad. In de periode van mei tot en met augustus vonden op 15 zaterdag sportcompetities plaats. Tijdens deze dagen waren de counselors samen met leden van de CBO Nyakwere Health Resource Centre – die de taak van mobilizers op zich namen – aanwezig. (zie ook 3.2.3.)

De lokale groep die voorop loopt in het HIV-preventiewerk is de CBO Nyakwere Health Resource Centre (zie ook hier boven). Om deze groep in haar werking te stimuleren, doneerde SBNN in oktober 2011 40 stoelen. Deze zullen door de groep worden verhuurd. De opbrengst zal ingezet worden voor de werking van de groep. De kosten voor de stoelen bedroeg **32,000 kshs**. Eén stoel kostte 800 kshs.

OVERZICHT kosten VCT

Kosten werking van het VCT in Nyakwere / Sango Rota/Kusa in 2011:	
Tewerkstelling counselors	296,225 kshs
Pensioenregeling counselors	5,000 kshs
Onkostenvergoeding vrijwillige receptionist	20,000 kshs
Trainingsbudget counselors	0 kshs
Huur kantoor Nyakwere	28,000 kshs
Werkingsbudget	24,000 kshs
Aanschaf kantormateriaal	23,362 kshs
Kosten infrastructuur	20,850 kshs
Activiteitenbudget (5,500 kshs geboekt onder sport)	0 kshs
Stimuleringsbudget lokale groepen	32,000 kshs
Overige	728 kshs
TOTAAL	450,165 kshs

Behaald resultaat

Indicator /budget	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.14. AIDS/HIV	<ul style="list-style-type: none"> 85% van de mensen in het werkgebied van SBNN zijn getest (=landelijke norm voor 2015) Positief geteste mensen worden professioneel begeleid en doorgeleid naar instanties die hen verder kunnen behandelen met medicijnen. Een goede samenwerking met de professionele organisaties op het vlak van HIV. HIV/AIDS-preventie is verder geïntegreerd in het lager onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> Voorlichting over HIV/AIDS gegeven in 28 scholen waardoor de kinderen in de SBNN scholen zijn voorgelicht over HIV/Aids 4.701 mensen zijn getest (11% positief)

Conclusie AIDS en HIV:

Het aantal personen dat door de HIV-counselors werd getest in 2011 is nogmaals verhoogd en opzichte van 2010, dit met name door de sportactiviteiten (**4700 exclusief sport, 6600 inclusief sport**). Door meer het veld in te gaan worden meer mensen bereikt. De bijdrage van Amref is daarbij van grote waarde. Niet alleen het virus maar ook het erop bestaande stigma lijkt op de terugweg en wordt bespreekbaar.

Spijtig genoeg weten we nog niet hoeveel procent van de inwoners van West-Nyakach ondertussen hun HIV-status kennen. Wat dat betreft blijft het lastig om goede en betrouwbare cijfers te krijgen.

Wel kan worden geconcludeerd dat van de geteste personen het besmettingspercentage in een dalende lijn zit. Was dit in 2006 nog rond de 30%, vorig jaar nog 17, in 2011 zijn we bijna gezakt naar 10%, en dan tellen we cijfers van de sportactiviteiten niet mee. Mochten we die in het totaal meerekenen, dan zou het percentage ruim onder de 10% uitkomen.

Het VCT Nyakwere / Sango Rota kan haar veldwerk momenteel met name vorm gegeven dankzij de steun van Amref. Met de SBNN-bijdragen worden de huisvestingskosten en de salariskosten van de counselors betaald. Continuering van het VCT-werk in het gebied is noodzaak om het virus een halt toe te roepen. Nationaal bestaat de visie dat de belangrijkste weg om het virus aan te vechten is dat iedereen zijn/haar status kent. Daarnaast is het van belang dat de mensen op een of andere manier kennis opdoen over het HIV-virus en hoe zichzelf er tegen te wapenen of hoe er op een positieve manier mee te leven. SBNN onderschrijft die visie en maakt zich dan ook sterk voor de voortzetting van het VCT-werk in het gebied. SBNN is daarbij nog steeds zoekende naar een lokale partner die dit gedeelte van het SBNN-werk wil en kan overnemen.

Een ander positief element is de zeer lage besmettingsgraad bij de jongeren. Tijdens de sportwedstrijden worden vooral jongeren getest en bij hen is het percentage nauwelijks 2%. Reden genoeg om nog meer de scholen in te gaan en het percentage nog verder te verlagen door hen goed voor te lichten.

3.2.3. Sportevenementen

In 2011 was nieuw onder de gezondheidsprojecten de uitbouw en organisatie van sportevenementen. Sport biedt vele kansen en mogelijkheden bij ontwikkeling van met name jongeren. Sport kan jongeren, die het minder doen op school, helpen om een plaats in de maatschappij te vinden. Sport kan ook bevorderlijk zijn voor een harmonieuze integratie in de maatschappij. Deze functie van de sport neemt in verschillende vormen gestalte aan: mensen gaan deel uitmaken van een groep en het gevoel van eigenwaarde neemt toe door het leveren van prestatie. Sport is tevens een universeel communicatiemiddel dat taalkundige en culturele verschillen overwint. Tijdens het sporten is iedereen gelijk, en heeft een ieder gelijke kansen. Het verbreedert. Bovendien is sporten gezond, ook voor kinderen in ontwikkelingslanden. Voor de één is het een uitlaatklep, terwijl de ander zijn algehele conditie wil verbeteren. Bewegen is altijd goed en het geeft ook zelfvertrouwen, je leert je grenzen kennen en te verleggen.

Belangrijk inzake de strijd tegen het HIV-virus, is dat er via sport een vertrouwensband kan worden opgebouwd met jongeren. Stap voor stap kun je vervolgens werken aan vaardigheden en problemen. Sport heeft de interesse van jongeren en is zodoende de manier om aansluiting te vinden.

In 2011 werd op breed vlak sport ingezet als middel om jongeren te bereiken en in contact te komen met hen om hen te leren over de gevaren van HIV. Maar ook om hen bijvoorbeeld bewust te maken van het belang van schoon water etc. Daarnaast is SBNN van mening dat sport sowieso moet worden gestimuleerd.

In de maanden mei tot en met augustus 2011 werd een groots opgezet sporttoernooi georganiseerd. Op vele zaterdagen vonden zowel voor jongens als voor meisjes balspelen plaats: volleybal, handbal, korfbal en natuurlijk ook voetbal.

De voorronden vonden plaats in de periode van 7 mei tot en met 23 juli 2011. Daarna volgden de finales per zone, te weten op 6 augustus 2011 die in de Bolo zone en op 13 augustus 2011 die in de Kodingo zone. De overall finales werden op 20 augustus 2011 georganiseerd op de sportvelden van de Bala Primary School.

Zowel de voorronden als de finales konden op vele toeschouwers rekenen. Tijdens deze dagen werd aan de jongeren/ leerlingen de gelegenheid geboden om zich te laten testen. Naast de deelnemende leerlingen kwamen ook steeds veel toeschouwers op het gebeuren af. Daaronder ook vele leerlingen van nabij gelegen middelbare scholen. Ook hen werd de VCT-services aangeboden.

Overzicht aantal geteste personen tijdens de sportdagen:

Datum	Locatie	Aantal getest op HIV	Aantal positief getest
7 mei 2011	Andingo Opange Secondary School	101	1
14 mei "	Abwao Primary School	128	0
21 mei "	Mbugra Primary School	115	2
28 mei "	Nyadero Primary School	107	2
4 juni "	Sangoro Primary School	116	3
11 juni "	St. Patricks Obange Primary School	83 *	1
18 juni "	Ombugo Primary School	118	6
25 juni "	Kobongo Primary School	134	4
2 juli "	Apondo Kasaye Primary School	125	2
9 juli "	Nyadero Primary School	139	6
16 juli "	Bala Primary School	167	2
23 juli "	St. Patricks Obange Primary School	165	0
6 augustus "	Abwao Primary School	113	5
13 augustus "	Nyong'onga Primary School	118	3
20 augustus "	Bala Primary School	163	6

(* Op deze dag waren de counsellors enkel in de voormiddag aanwezig, vanwege een ander groot evenement bij een middelbare school in West-Nyakach. Daar hebben zij na de middag hun diensten aangeboden.)

Totaal werden er tijdens de 15 zaterdagen van het sporttoernooi 1.903 personen getest op het HIV-virus, Het overgrote merendeel van deze personen waren jongeren. In totaal werden 43 personen hiv-positief bevonden, een percentage van 2%. Dit relatief lage percentage is erg bemoedigend. Jonge mensen blijken dus veelal negatief. Uitdaging is dan nu ook hun status zo te houden. De totale kosten verbonden aan deze activiteiten bedroegen wat betreft het VCT-werk **5,500 kshs** voor transport en **26,700 kshs** voor bijdragen voor de counsellors en vrijwilligers. Totale kosten voor de VCT tijdens de sport bedroegen derhalve **32,200 kshs**.

De overall finales stonden te gebeuren op 20 augustus 2011. Dankzij Ivens Sport uit Sint Jansteen mochten zowel de winnende teams als de verliezende teams die dag rekenen op een fraaie trofee. Er waren trofeeën voor alle 4 de takken van sport en zowel voor de jongens als de meisjes. Daarnaast schonk SBNN aan de 8 winnende teams een sportset, bestaande uit T-shirts en sportbroekjes. De kosten voor deze 8 sets bedroegen **60,600 kshs**. Daarnaast krijgen de winnende teams ook een diploma/certificaat.

Dankzij verschillende sportclubs uit Zeeuws-Vlaanderen en het Waasland konden ook aan alle verliezende teams sporttenues worden uitgereikt.

Op de finaledag werd ook een wedstrijd gespeeld tussen de leerkrachten van de Kodingo zone en de Bolo zone. Die wedstrijd zorgde voor de nodige commotie en toeschouwers.

OVERZICHT

Kosten SBNN sportcompetitie 2011:

VCT counselors + vrijwilligers	32,200 kshs
Balls	5,695 kshs
Boodschappen (glucose, waterverf) en fotocopiees	9,929 kshs
Sportuniformen	60,600 kshs
Vergoedingen scheidsrechters	28,500 kshs
Vergoedingen officials (sport comité)	15,650 kshs
Maaltijden scheidsrechters, officials, vct (brood en soda)	22,650 kshs
PA, geluidsinstallatie	27,500 kshs
Extra uitgave tijdens finaledag (tent, extra soda en brood)	4,400 kshs
Certificaten voor winnende teams	1,890 kshs
Onvoorzien (spoedopname blessure)	2,700 kshs
TOTAAL	211,714 kshs

Behaald resultaat voor de sportcompetitie

Indicator /budget	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.14. AIDS/HIV in relatie met sport	<ul style="list-style-type: none"> • 85% van de mensen in het werkgebied van SBNN zijn getest (=landelijke norm voor 2015) • Positief geteste mensen worden professioneel begeleid en doorgeleid naar instanties die hen verder kunnen behandelen met medicijnen. • Een goede samenwerking met de professionele organisaties op het vlak van HIV. • HIV/AIDS-preventie is verder geïntegreerd in het lager onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>1903 (jonge) mensen zijn getest</i> • <i>Sportactiviteiten opgezet voor 1500 kinderen in 28 scholen verspreid over 15 zaterdagen</i> • <i>Sport en bewustzijn over AIDS werden in 1 project gegoten zodat jonge mensen leerden over het virus en de preventie ervan</i>

Conclusie sportcompetitie:

De sportcompetitie was een groot succes. De **1500 deelnemende** en een nog veel groter aantal kijkende **kinderen** waren zeer enthousiast en werden tevens bewust gemaakt van het HIV-virus. Niet alleen deden ze aan sport, ze werden ook voorgelicht of **getest (in totaal 1903 personen)**. Ook vele ouders en leerkrachten waren actief of passief betrokken bij de activiteiten. Het creëerde alvast een bewustzijn inzake het HIV-virus. Een bewustzijn dat moet opboksten tegen het nog altijd sterke dogma.

3.2.4. Totaal gezondheidsprojecten

Het totaal gependeerde bedrag voor gezondheidsprojecten bedroeg **2,055,484 kshs**.

Daarvan werden de sanitatieprojecten uitgevoerd door lokale aannemers, die daarvoor bijna altijd lokale werkmensen en vakmensen hebben ingezet. Ook een deel van het materiaal werd lokaal ingekocht. Dit betekent dus dat de projecten ook een belangrijke impuls betekenden voor de lokale economie. Daarnaast waren voor het HIV-gedeelte 2 mensen in dienst van SBNN en kregen vele andere mensen de gelegenheid om zich verder te ontwikkelen via trainingen.

3.3. Onderwijsomstandigheden

In 2011 werd getracht verder te stappen op de weg naar verbetering van de onderwijsomstandigheden. Sinds 2010 omarmt SBNN de scholen van zowel de Kodingo als de Bolo zone. Deze beide zones vormen samen de West Nyakach onderwijs divisie en tellen in totaal 28 openbare basisscholen.

Doelstelling is om bij de scholen allemaal een acceptabele minimumgrens aan voorzieningen te realiseren. Een aantal scholen hebben dat niveau qua onderwijsaccommodatie (bijna) bereikt. Bij andere scholen is er nog een lange weg te gaan. Bij de scholen waar de onderwijsaccommodaties redelijk tot goed zijn, is echter de nood aan lesmaterialen groot en kan met name de kwaliteit van onderwijs nog een grote boost gebruiken. SBNN is van mening dat het goed is om gezamenlijk op te trekken en ook scholen in de omgeving vooruit te helpen in plaats van enkele scholen tot een hoog niveau te tillen.

3.3.1. Klaslokalen

SBNN streeft naar een minimaal niveau qua onderwijsomstandigheden. Daarbij wordt uitgegaan van een schone en adequate lesomgeving. In 2011 zijn volgende projecten inzake nieuwbouw, afwerking en renovatie uitgevoerd in onderstaande scholen:

Op 26 april 2011 werd bij de **St. Patricks Obange Primary School** gestart met het vervangen van het dak van een groot deel van het schoolgebouw. Het oude dak was lek en erg roestig, en zorgde daarmee voor lastige leeromstandigheden en voor vervuild water in de watertanks. Dankzij de bijdrage van Stichting Pelgrimshoeve kon de klus worden aangepakt. De oude dakplaten werden verwijderd en vervangen door nieuwe en daar waar nodig werd het timmerwerk verstevigd cq. Vervangen. Op 6 mei 2011 was het karwei klaar. Voor het vervangen van het dak van de Obange Primary School werd een bedrag van **241.000 kshs** besteed.

Op 13 mei 2011 werden de eerste materialen geleverd voor de bouw van 2 klaslokalen en een kleine ruimte voor de leerkrachten bij de **Otho Abwao Primary School**. Deze nieuwe ruimten vervangen hele slechte lemen constructies waarvan de muren grotendeels ontbraken. Nadat het oude gebouw was gesloopt werd op 17 mei 2011 gestart met de fundering van de nieuwbouw. Vervolgens werd gestart met het opmetselen van de muren.

Fase 2 van het project ging op 30 juli 2011 van start. De ramen en deuren werden geplaatst, de muren gepleisterd en vloeren aangebracht. Op 10 augustus 2011 was de hele klus geklaard en konden de klassen en lerarenruimte worden opgeleverd.

Voor de ruwbouw van de 2 klaslokalen en de lerarenruimte bij de Otho Abwao Primary School werd een bedrag van **498,800 kshs** besteed. De afwerking kostte **167,960 kshs**. Daarmee kwam het totaal neer op **666,760 kshs**. SBNN kon deze werken uitvoeren mede dankzij een bijdrage van de Marthe van Rijswijck Foundation.

De **Nyadero Primary School** is uitgegroeid tot de openbare school in het gebied die het beste scoort bij de examens. Hun prestaties zijn de laatste jaren steevast goed. De school heeft 9 klaslokalen. Daarvan zijn er 4 de afgelopen jaren – met steun van SBNN – gerenoveerd. Daarnaast zijn er 4 klaslokalen gevestigd in het oudste gedeelte van het schoolgebouw. Deze zijn echter dusdanig slecht dat renoveren niet tot de mogelijkheden behoort. Verder is er een lemen gebouw waarin momenteel klas 1 les krijgt. De kleuters van Nyadero hebben sinds 2010 een prachtig nieuw – door SBNN gerealiseerd – kleutergebouw ter beschikking. In 2010 werd - naast de lemen klas - al een fundering gelegd voor de bouw van een klas ter vervanging van die lemen constructie. Op deze fundering werd in 2011 een klas gebouwd. Dat werk ging op 10 juni 2011 van start. Op 5 juli 2011 was het gebouw onder dak. Op 20 juli 2011 werd gestart met fase 2: het plaatsen van de ramen en de deur en het pleisteren van de muren en de vloer. Het gebouw kon op 29 juli 2011 worden opgeleverd en werd bij begin van de 3^e trimester in gebruik genomen.

Voor de ruwbouw van deze klas bij de Nyadero Primary School werd een bedrag van **199,215 kshs**. De afwerking kostte **94,300 kshs**. Het totaal bedroeg **293,515 kshs** besteed. SBNN kon deze werken uitvoeren mede dankzij een bijdrage van de Marthe van Rijswijck Foundation.

De **Mbora Primary School** werd in 2009/2010 door SBNN gerenoveerd. Het gebouw staat er nu in goede conditie bij. Als finishing touche en om het geheel een nog prettigere lesomgeving te maken, werd het gebouw - zowel aan de binnenzijde als de buitenzijde - geschilderd. De gemeenschap zorgde in de periode van februari tot juni 2011 voor het schilderen van de linker helft van het schoolgebouw en SBNN nam in juni 2011 de andere helft voor haar rekening. Begin juli was de klus geklaard.

De Mbora school is gelegen tegen de heuvels en kampt met erosieproblemen vanwege het water dat vanuit de heuvels naar beneden komt. Om aantasting van het schoolgebouw tegen te gaan – met name het wegspoelen van zand rondom de school – is op 28 juli 2011 begonnen met het aanbrengen van een dubbele muur achter het schoolgebouw. Deze muur is gemaakt van grote natuurlijke keien., vakkundig op elkaar gestapeld.

In totaal spendeerde SBNN aan de verschillende werkzaamheden bij de Mbora Primary School **96,580 kshs.**

Op 24 juni 2011 werden op de **Ombugo Primary School** de materialen geleverd voor de bouw van 1 nieuwe klas. Deze nieuwe klas dient ter vervanging van 1 van de slechte lemen klassen op het terrein. Nadat de fundering was gerealiseerd, kon worden gestart met het op metselen van de muren. Daarna ging men aan de slag met het dak. Eind juli 2011 ging de klas onder dak en op 2 augustus 2011 was het project gereed.

Voor de bouw van deze klas bij de Ombugo Primary School werd een bedrag van **304,850 kshs** besteed. Aan de realisatie van dit klaslokaal werd door de Stichting Winters van den Speulhof een bijdrage geleverd.

Op 1 juli 2011 werd bij de **Kobongo Primary School** gestart met de renovatie van 3 klaslokalen. Deze 3 klassen bestonden enkel uit de muren en het dak. Er was geen vloer; de klassen hadden geen ramen en geen deuren en de muren waren niet gepleisterd. De renovatie nam in totaal een kleine 3 weken in beslag. Op 18 juli 2011 was het werk afgerond en kort daarna konden de afgewerkte klassen in gebruik worden genomen.

Op 27 juli 2011 werd begonnen met de renovatie van de andere klaslokalen. In 2 van de klassen ontbrak een vloer. Deze werd gerealiseerd. Verder werden delen van de muren hersteld en werden de ramen/deuren hersteld dan wel aangebracht. De finishing touch was het schilderwerk. Op 29 augustus 2011 kon de renovatie officieel worden afgerond. Deze officiële happening werd bijgewoond door Rudy van Haperen, lid van het Comité van Aanbeveling van SBNN, en zijn vrouw Astrid. De Kobongo Primary School staat er sinds die dag stralend bij en is een prettige leeromgeving voor haar leerlingen en leerkrachten.

Voor de renovatie bij de Kobongo Primary School werd een bedrag van **482,030 kshs** besteed. Aan de realisatie van dit klaslokaal werd door Basisschool De Heidepoort uit Heikant een bijdrage geleverd.

27 juli 2011 was de dag waarop bij de **Onwango Primary School** werd begonnen met de bouw van 2 klaslokalen. Deze klassen dienen ter vervanging van de laatste 2 lemen klassen op dit schoolterrein. De bouw van de klassen is op 27 juli 2011 gestart. De gemeenschap had de bouwplaats al vrij gemaakt. Geen gemakkelijke opgave want de school is gelegen op een rotsachtige heuvel. Na de fundering werden de muren opgemetseld. Daarna volgde het dak. Op 31 augustus 2011 waren de 2 klassen in ruwbouw gereed. Bij het begin van de 3^e trimester (5 september 2011) werden deze in gebruik genomen.

Voor de bouw van deze klassen bij de Onwango Primary School werd een bedrag van **460,230 kshs** besteed. SBNN kon deze werken uitvoeren dankzij een bijdrage van de Heijmerinck Stichting.

In 2010 werden in de **Andingo Opanga Primary School** 6 klaslokalen gebouwd. Omdat daarbij de bijdrage van Nacht van de fooi lange tijd onzeker was en uiteindelijk ook langer uitviel dan voorzien werd het budget behoorlijk overschreden. Daarom werd in samenspraak met Inmpulsis afgesproken om dit tekort in 2011 verder aan te vullen met **300,000 kshs.** Er werd evenwel niks gedaan met dat geld, het werd enkel aangewend om het tekort van 2010 verder af te dekken.

Wel werden de klaslokalen aan de voorzijde voorzien van een veranda. Op 26 juli 2011 werd het materiaal op de school geleverd voor het verder afwerken van deze veranda. Op 2 augustus startte het werk en op 16 augustus 2011 kon een en ander worden afgerond.

Voor de afwerking van de veranda bij de Andingo Opanga Primary School werd een bedrag van **127,400 kshs** besteed. Dit werd vergoed uit de gelden voor 2011.

Begin augustus 2011 was SBNN in de gelegenheid om begin augustus 2011 te beginnen met de bouw van de eerste van de 4 nog benodigde klaslokalen bij de **Thurdiburuo Primary School**. Daartoe werden eerst de 2 meest linkse oude klassen gesloopt. De gemeenschap begon aan die klus op 3 augustus 2011. Na enkele dagen met vereende krachten te hebben gewerkt, kon op 10 augustus 2011 de aannemer van start gaan met de bouw van de nieuwe klas. Eind augustus 2011 werden de deur en de ramen geplaatst. Begin september was t werk zover gevorderd dat met pleisteren kon worden begonnen. Tweede helft september 2011 was het klaslokaal volledig gereed en kon het in gebruik worden genomen.

Voor de ruwbouw van deze klas bij de Thurdirubuo Primary School werd een bedrag van **276,260 kshs** besteed. Daarnaast kostte de afwerking **83,320 kshs**. In totaal werd **359,580 kshs** besteed. SBNN kon deze werken uitvoeren mede dankzij een bijdrage van de Marthe van Rijswijck Foundation.

In de week van 8 augustus 2011 werd bij de **Kamtudi** Primary School gewerkt aan het vervangen van een deel van het dak. Het betrof het dak op het gedeelte van het schoolgebouw dat jaren terug door de gemeenschap was gebouwd. Bij gebrek aan voldoende financiële middelen werd er destijds gebruik gemaakt van oude dakplaten. Deze waren nu meer dan slecht en lekte veelvuldig. Op 16 augustus 2011 was het karwei klaar en sindsdien beschikt ook dit deel van het schoolgebouw van Kamtudi over een deugdelijk dak. Voor het vervangen van het dakdeel bij de Kamtudi Primary School werd een bedrag van **40,600 kshs** besteed.

De klaslokalen bij de **Nyamanyinga** Primary School werden stapsgewijs gebouwd en zijn van verschillende afmetingen en ook qua stijl verschillen ze. Om het gebouw meer een eenheid te laten zijn en om het een uitstraling te geven, werd besloten het een volledige schilderbeurt te geven. Het werk werd begin september 2011 gestart. Eind september 2011 rondde de schilder zijn werk af. De schilderbeurt heeft er toe geleid dat het gebouw – dat is gelokaliseerd op een open vlakte – van heinde en verre kinderen aantrekt. De schilderbeurt heeft ook de klassen lichter en aangenamer gemaakt. Voor het schilderwerk bij de Nyamanyinga Primary School werd een bedrag van **89,250 kshs** besteed.

Het schoolgebouw van de **Abwao** Primary School bestaat uit 2 delen. Het linkergebouw (met daarin 4 klassen en een ruimte voor de leerkrachten) is dusdanig slecht dat renovatie geen optie is. Daarom werd besloten om dit gebouw stapsgewijs te proberen te vervangen. De nieuwe klassen worden haaks op het rechter gebouw gezet. Met de bouw van de 1^e nieuwe klas werd op 12 september 2011 gestart. Begin oktober 2011 werd het werk afgerond. Voor de bouw van deze klas werd een bedrag van **347,865 kshs** besteed.

2 van de 6 permanente klaslokalen bij de **Mbugra** Primary School werden door SBNN in 2010 gebouwd. Op 12 september 2011 werd gestart met het afwerken van deze 2 klassen. De ramen en deuren werden geplaatst en de muren en vloeren werden gepleisterd. De aannemer rondde het werk eind september 2011 af. Voor de afwerking van de 2 klassen bij de Mbugra Primary School werd een bedrag van **169,350 kshs** besteed.

Het totaal gespendeerde bedrag bedroeg **2,387,220 kshs** voor nieuwe klaslokalen. Het totaal gespendeerde bedrag bedroeg voor renovatie of afwerking van klaslokalen **1,600,830 kshs**. Al de projecten werden uitgevoerd door lokale aannemers, die daarbij steeds lokale werkmensen en vakmensen hebben ingezet. Ook een deel van het materiaal werd lokaal ingekocht. Dit betekent dus dat dus ook deze projecten een belangrijke impuls betekenden voor de lokale economie.

Behaald resultaat

Indicator /budget	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.15. Klaslokalen	10 kwalitatief goede klaslokalen (stofvrij) per school, inclusief 1 apart leslokaal voor de kleuters, dat eventueel in 2 kan worden opgesplitst.	<ul style="list-style-type: none"> - Ruwbouw 8 nieuwe klassen + (financiering in 2010 gebouwde klaslokalen And. Opanga) - nieuw dak 5 klaslokalen in Obange PS + nieuw dak 1 klaslokaal Kamtudi PS -Renovatie Kobongo PS – 5 klaslokalen - 3 scholen werden geschilderd (Mbora, Kobongo en Nyamanyinga) - 6 ruwbouw klaslokalen werden verder afgewerkt

Conclusie klaslokalen:

Met de in 2011 uitgevoerde werkzaamheden is wederom een aanzienlijke verbetering van de faciliteiten gerealiseerd. Daarmee is SBNN een stap dichterbij zijn ambitieuze doelstelling om in elke school van West Nyakach in 2015 tien goede klaslokalen te hebben.

Stand van zaken in de 28 scholen van het SBNN werkgebied (=West Nyakach)

- In de Kodingo zone hebben 13 van de 15 scholen 10 permanente en redelijk afgewerkte klaslokalen. Een aantal van deze klassen vragen wel aandacht inzake renovatie of reparatie. De scholen die extra en speciale aandacht verdienen hier zijn de Thurdibuoro PS en Otho Abwao PS. Die zullen ze in 2012 dan ook krijgen. De situatie in deze scholen is in een aantal klassen nog zeer slecht en zelfs gevaarlijk voor kinderen en leerkrachten

- In de Bolo zone is nog meer werk aan de winkel. Dit is niet zo verwonderlijk omdat de 13 scholen van de Bolo zone pas vanaf 2009 in het SBNN wergebied vallen. In o.a. de Mbugra PS, Onwango PS, Kamtudi PS, Andingo Olasi PS, Andingo Opanga PS en Ombugo PS is nog veel werk aan de winkel. Ze missen ofwel 1 tot maximaal 5 deugdelijke klassen ofwel beschikken ze over onafgewerkte klaslokalen.

In 2012 wil SBNN de in 2010 en 2011 in ruwbouw neergezette klaslokalen af gaan werken. Ze te lang in ruwbouw laten staan zou tot vermindering van de geleverde inspanning/reservering kunnen leiden. Bovendien is bij een ruwbouwklas het stofvrije nog niet verwezenlijkt. Daarvoor moeten muren en vloeren verder afgewerkt – lees gepleisterd- worden.

3.3.2. Schoolmeubilair

In 2010 werd een behoorlijke inspanning geleverd inzake schoolmeubilair, met name in schoolbanken. Het uitgangspunt is maximaal 3 leerlingen per schoolbankje in de lagere klassen en 2 leerlingen per bankje in de hoogste klassen, met als ideale situatie in de hoogste klas een stoel en een locker.

In 2011 werd op uitzondering van een klein project in Bals PS het accent gelegd op het meubilair voor leerkrachten.

In de maand mei 2011 werden bij de Bala Primary School alle schoolbanken gecontroleerd. Daar waar nodig werden ze hersteld dan wel verstevigd.

In 2010 ontving de school via SBNN voor de leerlingen van klas 8 20 tafels met opbergvak en 20 stoelen. Klas 8 telde echter in 2011 25 leerlingen. Daarom werden in mei 2011 5 extra tafels en stoelen gemaakt. Aan meubilair werd voor de Bala Primary School in totaal een bedrag van **18,120 kshs** gebruikt.

In veel scholen beschikten de klaslokalen enkel over schoolbankjes voor de kinderen. Voor de leerkrachten was er in een groot aantal scholen geen meubilair. In het voorjaar 2011 werd een inventaris gemaakt van het aantal beschikbare tafels en stoelen per school. Het aantal klaslokalen waarin geen tafel en stoel voor de leerkracht beschikbaar was, was erg hoog. Om het de leerkrachten aangenamer te maken en hen te stimuleren, werden in de periode juni - augustus 2011 heel wat tafels en stoelen voor de leerkrachten aangeschaft. Op die manier kunnen ze huiswerk verbeteren in de klas terwijl de kinderen werk doen. Tot op heden gebeurde dat dikwijls buiten de klas en werden de kinderen alleen gelaten in de klas. De volgende scholen werden voorzien van meubilair:

Otho Abwao Primary School	10 tafels	10 stoelen
Mbugra Primary School	6 tafels	
Kobongo Primary School	3 tafels	3 stoelen
Ombugo Primary School	6 tafels	8 stoelen
Onego Primary School	11 tafels	
Mbora Primary School	10 tafels	10 stoelen
Onwango Primary School	9 tafels	9 stoelen
Kamtudi Primary School	10 tafels	10 stoelen
Andingo Opanga Primary School	8 tafels	8 stoelen
Nyakwere Primary School	1 tafel	1 stoelen
Sango Buru Primary School	6 tafels	4 stoelen
Thurdibuoro Primary School	5 tafels	8 stoelen
Nyamanyinga Primary School	4 tafels	4 stoelen

In totaal werden 89 tafels verstrekt en 75 stoelen voor de leerkrachten. De kosten hiervoor bedroegen **191,430 kshs**.

Daar een groot deel van het verstrekte meubilair allemaal door lokale timmerlieden werd vervaardigd, had een en ander ook een positieve effect op de lokale economie.

Het totaal gependeerde bedrag voor het meubilair bedroeg **209,550 kshs**.

Behaald resultaat

Indicator /budget	Omschrijving van verwachte situatie in 2015 (zie strategische agenda)	Behaald resultaat in 2011
6.16.Schoolbanken	Geen enkel kind zit op de (stofvrije) vloer. Elk kind zit op een schoolbank. In de hoogste 2 klassen delen de leerlingen een schoolbank met zijn tweeën. In de lagere klassen delen de leerlingen een bank met zijn drieën.	<i>-vijf stoelen en tafels voor kandidaten -89 leerkrachtentafels -75 stoelen voor leerkrachten</i>

Conclusie:

Omdat in 2010 ingezet werd op de leerlingen zit bij geen enkele van de scholen nog een kind op de grond. Alle leerlingen kunnen gebruik maken van een schoolbank. Uitgangspunt is 3 kinderen per schoolbank in de lagere klassen en 2 leerlingen per schoolbank in de hogere klassen.

In 2011 werd inzake meubilair een grote inspanning geleverd voor de leerkrachten, door hen te voorzien van een tafel en stoel. Zo kunnen leerkrachten zich meer concentreren op hun klas.

3.3.3. Totaal onderwijsomstandigheden

Het totaal gependeerde bedrag bedroeg **2,387,220 kshs** voor nieuwe klaslokalen.

Het gependeerde bedrag bedroeg voor renovatie of afwerking van klaslokalen **1,600,830 kshs**.

Voor het meubilair werd **209,550 kshs** betaald.

Het bedrag onvoorzien, grotendeels voor transport van materiaal bedroeg **196,101 kshs**

In totaal werd er dus **4,393,701kshs** uitgegeven ter verbetering van de onderwijsomstandigheden.

3.4. Overige

Op 26 januari 2011 mocht SBNN via Biblioref pennen en potloden ontvangen. In totaal omvatte de donatie 1.812 potloden, 5.736 vulpotloden en 17.436 pennen. Deze werden vervolgens verscheept door een ondernemer uit Cuijk naar Kenia. In juni 2011 kwam de container aan in Mombasa, waarna het over de weg verder ging naar Nairobi. Daar arriveerden ze samen met de boeken van Read to Grow begin augustus 2011. Aansluitend werd het laatste traject afgelegd – van Nairobi naar Kolweny. De pennen en potloden werden opgeslagen in de Sangoro Primary School en vervolgens stelselmatig verdeeld over de leerlingen en leerkrachten van de scholen in West-Nyakach. Daarnaast werd een deel van de pennen gebruikt tijdens trainingssessie en workshops. Ook kregen alle eindexamenkandidaten voor aanvang van de examens op 7 november 2011 een potlood. De kosten voor het transport van dit schrijfmateriaal samen met de boeken van Read to Grow (met name inkларingskosten en kosten voor het vervoer van Nairobi naar Nyakwere) bedroegen 76250 kshs. (zie ook 3.1.5.)

Daarnaast kreeg SBNN een aantal trofeeën van particulieren in Nederland. Ook Ivens Sport uit Sint Jansteen ondersteunde SBNN op dat punt op voortreffelijke wijze. Zij stelden naast trofeeën ook medailles beschikbaar. Verder zorgden zij stevast voor de plaatjes die op de voet van de trofeeën werden bevestigd. De trofeeën werden gebruikt voor onder andere het grote sporttoernooi dat SBNN organiseerde in de periode mei – augustus 2011 en voor SBNN Onderwijsdag op 4 november 2011.

Ook werd vanuit Nederland aardig wat lesmateriaal voor kleuters geschonken aan de scholen in Kenia. Deze donaties werden ontvangen van met name particulieren. Onder andere de Andingo Olasi, Kamtudi Primary Schools kregen op die manier lesmateriaal en educatief speelgoed .

Sportuniformen werden verkregen van VV Graauw, SDO Lamswaarde, KSK Klinge en van Handbalclub Sittard. Deze werden uitgereikt aan winnaars van het SBNN sporttoernooi.

Op 5 augustus 2011 mocht SBNN vernemen dat de Ajax Foundation haar 20 dozen met sportkleding had toegekend. Deze werden op 9 augustus 2011 in de Arena overhandigd aan 2 SBNN-vertegenwoordigers. Deze kleding is ondertussen in Kenia aangekomen en zal gebruikt worden voor het sportprogramma in 2012.

In Kenia heeft de stichting een rekening bij I&M bank te Kisumu. De bankkosten van de rekeningen in Kenia bedroegen 4,900 kshs. Verder werden er voor een bedrag van 9500 kshs curiosa aangeschaft, welke vervolgens tijdens activiteiten in Nederland werden gebruikt. Kopieën en prints zitten in de posten onvoorzien en overige van de diverse uitvoeringsprogramma's.

Een tweetal sponsors steunen reeds een aantal jaren 2 studenten uit het werkgebied van SBNN. Zij In totaal werd bijna 100,000 kshs besteed voor beide studenten (99,647 kshs).

Daarnaast werden ook nog via de Keniaanse rekening een aantal kosten betaald naar aanleiding van het bezoeken van diverse delegaties in Juli, Augustus, November en December. Deze omvatten binnenlandse vluchten en hotelkosten ten bedrage van 569,290 kshs. Dat betreffen echter allemaal vestzak-broekzaktransacties. De bezoekers betaalden immers alles uit eigen zak via de nederlandse SBNN-rekening. Deze bezoekers brachten vele materialen mee naar Kenia, zoals de sportkleding, de Ajax-donatie, de trofeeën en kleuterspullen. Daarvoor werden opbergzakken gekocht ter waarde van 6,100 kshs. Voor het vervoer van deze materialen werd nog eens 5,300 kshs gebruikt.

Verder was er een nog een persoonlijke donatie van 22,000 kshs die gebruikt werd voor steun aan individuen. Ook dit was vestzak-broekzak.

Verder waren er nog een paar uitgaven van in totaal 2,734 kshs.

Totaal overige bedroeg derhalve **719,471 kshs**. Deze vallen allemaal buiten het Impulsprogramma en worden volledig vergoed via gelden van SBNN.

3.5. Overzicht kosten uitvoering Jaarplan 2011

	Begroot (kshs)	Begroot Euro	Bijdrage Impulsis	Besteed (kshs)
KWALITEITSPROJECTEN				
SBNN Kenya	100000	€ 1.000	€ 500	95969
Stimulering kleuteronderwijs				
Bouw 4 kleuterklassen	1550000	€ 15.500	€ 5.167	1519090
Meubilair kleuters	100000	€ 1.000	€ 333	159160
Training ECD leerkrachten	250000	€ 2.500	€ 1.250	259790
Coördinatie en onvoorzien	100000	€ 1.000	€ 333	104380
Totaal Stimulering kleuteronderwijs	2000000			2042420
Trainingen, boeken en lesmateriaal				
Quality coach –salaris	228000	€ 2.280	€ 1.140	192000
Trainingen leerkrachten, comiteleden etc	272000	€ 2.720	€ 1.360	269522
Child friendly school, SBNN dag en uitstap				97376
Boeken & lesmateriaal	250000	€ 2.500	€ 1.250	156423
Bibliotheek – infrastructuur en meubilair	240000	€ 2.400	€ 1.200	279590
Bibliotheek - shipments books Read to Grow	50000	€ 500		76250
Bibliotheek- coördinatie en onvoorzien	10000	€ 100	€ 50	2000
Totaal Trainingen, boeken en lesmateriaal	1050000			1109161
Bouw Bibliotheek Onego PS				446545
TOTAAL KWALITEITSPROJECTEN	3150000			3694095

	Begroot (kshs)	Begroot Euro	Bijdrage Impulsis	Besteed Kshs
GEZONDHEIDSBEVORDERENDE PROJECTEN				
Water, sanitation & hygiene projects (WSH)				
Awareness & training Bolo zone (LVSWWSB)	265710	2657		
Watertanks en toiletten	3600000	36000	***	1393605
TOTAAL WSH	3865710	38657		1393605
HIV / Aids	500000	5000	2500	450165
Sport	200000	2000	1000	211714
TOTAAL GEZONDHEIDSBEVORDERENDE PROJ.	4565710			2055484

***Bij WSH was een impulsis bijdrage. Deze kwam evenwel van een ander programma.

	Begroot (kshs)	Begroot Euro	Bijdrage Impulsis	Besteed Kshs
ONDERWIJSOMSTANDIGHEDEN				
Acht nieuwe klassen	2000000			2087220
Bijdrage voor Andingo Opanga Project 2010	300000			300000
Totaal voor bouw acht klaslokalen	2300000	230000	7667	2387220
Renovatie en afwerking klaslokalen	1600000	160000	5333	1600830
Meubilair	200000	2000	666	209550
Coördinatie en onvoorzien	200000	2000	666	196101
TOTAAL ONDERWIJSOMSTANDIGHEDEN	4300000			4.393.701

OVERIGE (deze vallen volledig buiten Impulsprogramma)	Begroot (kshs)	Begroot Euro	Bijdrage Impulsis	Besteed Kshs
Sponsorship twee studenten				99647
Curiosa				9500
Zakken en transport materialen uit nederland				11400
Verblijf delegatie van Haperen				58790
Verblijf delegatie Stallaart				420300
Verblijf delegatie Schoenemakers				90200
Privé project individueel				22000
Diverse				2734
Bankkosten kenia				4900
OVERIGE				719471

TOTAAL 2011	Begroot (kshs)	Begroot Euro	Bijdrage Impulsis	Besteed Kshs
	12,015,710	120,157	30,416	10.862.751

3.6. Financieel overzicht Kenia

2011 Stichting Buru Nyakwere Nederland - Keniaanse rekening

	IN	UIT
Kenia balans	6.618,774 kshs	
Overboeking Edukans dd. 28 januari	3,666,881 kshs	
Overboeking SBNN dd.	2,318,518 kshs	
Overboeking d.d. 23 juni	2,246,945 kshs	
Overboeking d.d. 19 oktober	1,360,773 kshs	
Rente 2011	162,236 kshs	
Kwaliteitsprojecten		3,694,095 kshs
Gezondheidsprojecten		2,055,484 kshs
Onderwijsomstandigheden		4,393,701 kshs
Overige (bank, curiosa, excursie)		-300,000 kshs
Cash Balans eind 2011	3,427 kshs	719,471 kshs
TOTAAL	16,377,554kshs	10,562,751 kshs
Saldo eind 2011		5,814,803 kshs

4. Samenvatting & conclusie 2011

Net zoals in 2010 steunde SBNN 28 basisscholen, zijnde alle basisscholen in de West-Nyakach onderwijsdivisie. De uitvoering van de projecten verliepen meer dan voorspoedig. Deze projecten ondersteunen de lokale gemeenschap in het algemeen en op het gebied van onderwijs, schoondrinkwater, hygiëne en de strijd tegen het hiv-virus in het bijzonder. Ook in 2011 kon SBNN rekenen op de steun van Impulsis en Edukans en vele donaties van individuen, bedrijven, fondsen en serviceclubs. Daarnaast kan SBNN nog altijd beschikken over vele vrijwilligers.

SBNN haalde in 2011 ruim € 124.000,- op aan inkomsten. Grosso modo kwam die € 124.000,- als volgt tot stand: € 70.921,- aan donaties, ruim € 15.000,- door activiteiten en acties en € 7.125,- via het benefietfeest en een bijdrage van Impulsis/Edukans van € 30.750,-

SBNN streeft er steeds naar haar kosten zo laag mogelijk te houden, zodat een zo groot mogelijk percentage van de ingezamelde fondsen ook daadwerkelijk aan de projecten in Kenia kan worden besteed. De stichting kent geen personele of overheadkosten zoals vliegtuigtickets, visumkosten, verblijfkosten, etc. Daardoor slaagde SBNN er in 2011 opnieuw in haar werkingskosten laag te houden. Deze bedroegen nog geen 2% van de kosten. SBNN kon met andere woorden meer dan **98%** van haar inkomsten besteden aan de uitvoering van de projecten en eventueel daaraan gerelateerde voorlichting in Nederland.

Voor de projecten op het gebied van de kwaliteit van het onderwijs werden voor 3,7 miljoen kshs aan projecten uitgevoerd. Wat betreft de gezondheidsprojecten (water, sanitair, hygiëne, AIDS/HIV) werd voor dik 2 miljoen kshs besteed. Voor het verbeteren van de onderwijsomstandigheden (lees infrastructuur) werd 4,4 miljoen kshs besteed. In totaal werden dus in Kenia voor meer dan 10 miljoen kshs aan projecten uitgegeven.

SBNN heeft voor de komende jaren gelukkig ook nog de nodige gelden op de rekening in Nederland en Kenia. Deze moeten het mogelijk maken om met name het in 2010 ingezette traject van verzelfstandig van de lokale partner in Kenia mogelijk maken. Deze verzelfstandiging moet daarbij ook helpen tot verwezenlijking van haar doelstellingen voor 2015.

Een belangrijke stap inzake verzelfstandiging van onze partners in Kenia werd gezet door de oprichting van twee CBO's die vorm gaan geven aan SBNN Kenya. De verkozenen voor deze CBO kregen de nodige begeleiding en training.

Ondertussen is het programma 2012 van SBNN door Impulsis goedgekeurd. Wegens persoonlijke omstandigheden ontstonden er op het eind van 2011 problemen binnen het bestuur van SBNN zodat er enige tijd onduidelijkheid heerste over de toekomst van SBNN. Ondertussen is er echter een besluit om het programma van 2012 uit te voeren en gedurende 2012 te kijken hoe verder zal gegaan worden met SBNN. Daarbij zal de rol van SBNN Kenya alleen maar belangrijker worden.